

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 26.—
za 6 mesecev . . . K 20.—
za Nemčijo celoletno . . . K 19.—
za ostalo inozemstvo . . . K 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . K 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 180
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto . . . K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . K 9.—
za ostalo inozemstvo . . . K 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . po 30 v
za dva in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarica po 60 v
Izhaja vsak dan izvenjski nedelje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vsaki red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenih pism se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 168.

Nemška kmetijska družba za Avstrijo.

Iz razlogov, ki jih ne smemo objaviti, pri nas v Avstriji ni kmetijstvo tehniško tako razvito, kakor bi lahko in moralo biti. Da bi se kmalu v korist kmetijstva kaj na bolje obrnilo, je najbolje se ne nadejati in ničesar pričakovati, ampak pojdemo sami na delo in pomagajmo si s samopomočjo. Opozorjamo še enkrat na izvajanja, ki smo jih objavili v prvi številki letošnjega »Kmetovalca«, kjer smo pisali o potrebi vseslovenske kmetijske družbe.

Samoobsebi umevno, da potrebujemo predvsem velike in močne »vseavstrijske kmetijske družbe«, ki bi osredotočile vse delovanje. Niževavstrijska c. kr. kmetijska družba na Dunaju je imela ta dober namen in se je zato preosnovala v »c. kr. avstrijsko kmetijsko družbo«. Ta družba je pa takoj dobila tekmovalko v »nemški kmetijski družbi za Avstrijo«, ki je imela 1. t. m. na Dunaju svoj osnovni občni zbor. Nemška kmetijska družba za Avstrijo je razdeljena v osem pokrajin, ki se po nemški nazivljajo »Gaue«. Vrhovnim predsednikom je bil izvoljen grof Boto Coreth. Predsednikom pete pokrajine, pod katero menda spadajo Koroška, Kranjska in Primorje, je bil pa izvoljen vitez Karol pl. Metnitz iz Pliberka, in odbornikom te pokrajine grof Barbo iz Rakovnika, ravnatelj dr. Svoboda iz Celovca in knez Windisch-Graetz iz Haasberka pri Planini. V celokupni odbor je bil vrhu teh gospodov izvoljen s Kranjskega tudi še graščak Fr. Galle iz Bistre pri Vrhniki.

Samoposebi umevno stoji kranjska c. kr. kmetijska družba zgolj na avstrijskem stališču, zato ostane priklopljena ugledni c. kr. avstrijski kmetijski družbi na Dunaju in če se osnuje »vseslovenska kmetijska družba, bo tudi ta pri tej ostala, kajti bodočnost velike in močne Avstrije je v gospodarskem oziru le tamkaj, kjer se sile ne bodo cepile z malenkostnimi prepri, ampak se bo delalo po geslu našega velikega rankega cesarja: »Z združenimi močmi.«

Grof Aladar Zichy o katoliški konferenci v Curihu.

Grof Aladar Zichy, ki se je kot zastopnik ljudske stranke udeležil mednarodne konference katoliških parlamentarnih strank v Curihu, se je izjavil nasproti so-trudniku »Esta« o poteku konference takole: O sklepih mednarodne konference se bo v časopisu celega sveta objavil istočasno komunike. Čas za to bo določila

mednarodna organizacija v Curihu. Zaradi tega se za enkrat še ne morejo objaviti podrobnosti o posvetovanjih. Toliko pa morem izdati, da se je pečala konferenca s posvetnimi in socialnimi vprašanji in da smo v splošnem govorili o temeljnih načelih, po katerih se bodo ravnali evropski katoličani po vojni. Končno smo se posvetovali tudi o tem, kako bi bilo mogoče osnovati mednarodno organizacijo, ki bi zagotovila politično, prosvetno in socialno zblizanje vseh narodov, tako da bi vladal po vojni res pravi krščanski duh. Mednarodna konferenca je poslala tudi sv. stolici pozdravno brzojavko.

Notranja politika.

Nemštvo ob Adriji.

Zastopniki nemškega narodnega sveta za Trst in Primorje so imeli razgovor tudi z nemško narodno zvezo. Dobili so od vseh strank zagotovilo, da jih bodo podpirali, ker je to zadeva vsega nemštva.

Jezikovni razglas in trgovske zbornice.
Danes je na Dunaju razprava o znamenem razglasu bivšega trgovskega ministra Spitzmüllerja, da morajo trgovske in obrtne zbornice okrednjim oblastim dopisovati nemško.

Nemške zahteve bodo kmalu izpolnjene?
»Münchener Neueste Nachrichten« poročajo 17. t. m. z Dunaja, da se je vlada že zelo resno pečala z uvedbo nemščine, izpremembo poslovnika, z okrožji na Češkem in ostalimi ustavnimi izpremembami in da so dotični zakonski načrti in naredbi že skoro gotove in da tvorijo takorekoč potrebni uvod za sklicanje državnega zbora.

Mi kratkoma ne verujemo, da se dobi avstrijska vlada, ki bi zatajila življenjsko pravico Avstrije; ravnopravnost vseh njenih narodov.

Kdo je proti parlamentu?

Nemško socialnodemokratska stranka v državnem zboru je soglasno sprejela resolucijo proti neustavnemu stanju in zavlčevanju sklicanja parlamenta. V prvi vrsti je kriva Clam Martiniceva vlada, ki je označila za svoj visok cilj, da ugledi parlamentu pot in izpolni cesarjevo naročilo, da položi ustavno predpisano zapriseženo obljubo; krive so pa tudi merodajne nemško-slovenske stranke, nemška narodna zveza in krščanski socialci, ki vedno pravijo, da se morajo najprej izpolniti gotovi predpogoji, ki se vstrajno branijo prav jasno in odločno povedati te predpogoje. Edini in pristni predpogoj pa je izjava merodajnih strank, da hočejo imeti primeren

poslovnik, ki izključuje vsako obstrukcijo. Ta izjava je bila že dana, zato sklicanje zbornice ni samo potrebno, ampak tudi mogoče.

Ogrski državni zbor.

Kritika vlade. Slovanska ekspanzija.

Budimpešta, 21. febr. Poslanec Szterenyi pravi, da ne more vzeti na znanje vladnega poročila o izrednih pooblastilih. Vlada še vedno ni poročala o vojnih stroških. Glede valute ni niti v zavezniskih niti v sovražnih deželah take nejasnosti kakor na Ogrskem. Nič se ni storilo, da bi se ogrsko valuto vzdržalo na sedanji višini. Ministrski predsednik tudi molči o prehodu iz vojnega v mirovno gospodarstvo. Glede preskrbe z živili pa kritika ne more biti dovolj stroga. Nemške centrale delajo z dosti manjšimi stroški kakor ogrske.

Proti slovanski ekspanziji je naravna zaveznica monarhije in Ogrske Nemčija, ki ima proti slovanski ekspanziji ravno tako svojo naravno zaveznico v monarhiji in Ogrski. (Pritrjevanje.) Politika nasproti Balkanu pred vojno je bila zgrešena in se mora korenito izpremeniti. Tudi Balkan mora postati naš zaveznik.

Madžarski odsek za mirovne pogoje.

Karolyist Ludvik Hollo vpraša ministrskega predsednika, ali je vlada voljna, sicer ne da bi niti najmanj hotela slabiti moč vojnega poteka, delati na to, da se poseben zbornični odsek zaupno razgovarja o mirovnih pogojih; v tem razgovoru bi se posebno oziral na temelje, na katerih bi se po dosedanjih izjavah pristojnih činitelev dalo zgraditi trajen mir. Te izjave se tičejo menda: 1. vprašanja splošne razorožitve; 2. trgovske svobode narodov; 3. priznanja in spoštovanja državnosti zgodovinskih narodov.

Besedo dobi ministrski predsednik grof Tisza.

Madžarska opozicija pri cesarju.

»Pesti Hirlap« poroča, da se bodo vršile te dni pri cesarju posebno važne in izredne avdijske. V madžarskem političnem življenju morejo te avdijske dovesti do velikih izprememb, ker bo cesar sprejel tudi voditelje madžarske opozicije.

Kriza v hrvatsko-srbski koaliciji.

»Die Drau« poroča, da izstopijo iz hrvatsko-srbske koalicije razen dr. Lorkovića še sledeči poslanci: Wilder, dr. Ribar, dr. Rošić in Ettinger.

Zanimiva statistika o podpisovanju vojnega posojila v Bosni in Hercegovini.

Po veroizpovedi so podpisali vojnega posojila: 1. mohamedanci (32.25% prebi-

valstva) 10,896.500 K; — 2. pravoslavni (43.4% prebivalstva) 3,152.100 K; — 3. katoličani (22.87% prebivalstva) 28,374.000 K; 4. židje (0.62% prebivalstva) 15,353.000 K. — Še bolj je zanimivo vedeti, kako so podpisovali razni zavodi in društva v Bosni in Hercegovini in sicer zopet po veroizpovedi: 1. mohamedanci 1,180.700; 2. pravoslavni 50.000 K; katoličani 2,596.000 K; židje 4,517.700 K.

Madžarska narodna politika.

Madžarski list »Vilag« prinaša od svojega posebnega dopisnika iz Zeneve sledeči dopis: »Zadnja številka »Serbie«, ki tukaj izhaja, se more po pravici imenovati »madžarska številka«. V enem članku se bavi s člankom grofa Andrassyja, ki je izšel v »Magyar Hirlap«, v katerem pravi grof, da je Anglija izgubila na Ogrskem vse simpatije. »Serbie« pravi, da Angleži niso iskali simpatij Madžarov, ampak nasprotno, Madžari so iskali simpatije Angležev. Po uporu na Ogrskem l. 1848. je odšel Kossuth v Anglijo, da poišče tamkaj moralno podporo za Ogrsko, naglašajoč pri tem narodnostno stališče kot temeljno zahtevo Madžarov. Kossuth ni tedaj niti slutil, da bo par desetletij pozneje grof Tisza to pozabil in se zavzemal za načela, ki gredo za tem, da postanejo Madžari z ozirom na število in moč vladajoči narod.« Dr. Marinković, tako se imenuje pisatelj članka — govorec o članku grofa Andrassyja, se bavi z njegovimi trditvami, »da bi bilo težko iz tako močne in zdrave države, kakor je ravno Ogrska, napraviti tri ali štiri države, ki bi živele v miru, ne da bi nastal v njihovem središču kaos in pravi, »da je Ogrska sedaj v tistem položaju, v katerem je bila Turčija pred balkansko vojno. Ker je preslabotna, da bi se pametno na močnem temelju obnovila in organizirala, zato poskuša vzdržati se s skrajnimi sredstvi in sicer da tlačni narode, katerim vlada. Kakor je bila nekdanja Turčija za Evropo nevarnost za civilizacijo, tako je sedaj to tudi Ogrska.« Nadalje citira imenovani list Tiszovo izjavo, ki se glasi: »Mislim, da nikjer na svetu ni narodnostno načelo s tega stališča v toliki meri oživetvoreno, kot v avstro-ogrski monarhiji in tako zelo narodni državi kot je Ogrska.« »Serbie« pravi, da bodo morebiti iznenadeni vsled te Tiszove izjave najbolj v Švici. Do sedaj je namreč vsak mislil, da se more edino Švica, v kateri stanujejo trije narodi, ponašati s tem, da uživajo vsi trije narodi popolno enakopravnost. In glej, sedaj vzame Tisza Švici njen ponos, ko pravi, da je Avstro-Ogrska edina dežela, ki je oživetvorila te politične sanje. Res, ponižnost ni ravno madžarska čednost.«

LISTEK.

Svetobor.

15

Povest iz lonca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec.
(Dalje.)

Brat Smaragd je otrnil večno luč z velikimi škarnjami in takoj je spet prijetna svetloba obsevala božji hram.

Svetobor je miren zapustil božjo vežo. Vrtar Larg je napovedal obiske. Možniški gaštaldo je na potu iz Korotana in se poslavlja.

Obednica je bila zanj pripravljena, in Leopold je gledal resne obraze samostanskih prednikov, katerih kipi so ostali v kotih obsežne dvorane: sv. Avgušтина, Benedikta, Bonifacija. Po poti si je napravil spreten načrt, kako bo pritisnil na brnskega prošta, da naj odvrne starega strica od njegove nakane. Srce mu je razdejala misel, da si mora osvojiti za vsako ceno Možniški grad.

»Mari ti Bog, svačel!« pozdravi Svetobor seliškega grofa. »Mislil sem, da že gledaš iz Možniških lin v dolino, pa si še v Korotanu. Kje je Svetka?«

»Ne skrbi za sestrice!« odvrne gaštaldo. »Moj zvesti Rep jo straži doli ob jezeru in želi, da jo še enkrat pozdraviš. Ne-

rada se vozi čez jezero in čaka onstran Osoj.«

»Rade volje, ljubi moj! Kdo bi si mislil, da se še enkrat vidiva, preden odidem v domovino. Gotovo ima še kaj naročil.«

»Naročilo je le eno, ljubi moj Svetobor! Ne zameri, da sem odkrite besede. Moj stric vsekakor hoče imeti samostan na Možnici. Ker te poznam kot modrega možaka, upam, da mi pojdeš na roke in da odvrneš strica od njegove nakane. Saj veš, da sem njegova kri in tebe čakajo bolj častne naloge, kakor da bi si nakopal na glavo skrb, ki ti bo belila glavo in sivila lase.«

»Leopold, ti zahtevaš od mene velike reči,« odvrne češki knez. »Ne beli si glave po nepotrebnem s stvarmi, ki so še daleč od vas, in prepusti vso to skrb o Možnici božji previdnosti.«

»Ti lahko to storiš in če ti je kaj za Svetko, boš to tudi gotovo izpeljal, da Kocelj zamoži Možnico tvoji sestri.«

»Le ljubita se, Leopold, v ljubezni bosta našla mir in ta presega vse drugo.«

»Ti še nisi bil gospodar, Svetobor, zato ne veš, kako se živi. Kmalu pa boš izkušal in izkušnja te bo izučila, da boš delil z mano svoje prepričanje. Zdaj pa oprost, da se poslovim pri prečistitem opatu, in se pripravi, da me spremljaš onstran jezera.«

Pol ure pozneje je že Ljutica veslala čez jezero in vozila odlična potnika. Svetka se je odobrovoljila ob ribičevi kolibi, smeje se ukročni lisici in udomačeni srnici, in ko se je poslovila od svojega brata, se ji je zdelo, da ji je srce lažje in ježa prijetnejša. Rep je pripovedoval svoje dogodke na gosposveškem Blatu, Vranica je nagajala lovcu Iviru, Sebadin je pošepetal Roži, Zderad pa je dražil dekle, ki je morala nogo v kladi držati.

»Nisem mislila, da je ta pogan tako občutljiv in da se je čutil žaljenega. Ako Bog da, se ne vidiva več. Na Možnico ne bo prikreval,« pravi Roža in plašno pogleda še enkrat nazaj proti kolibi.

Tam pred kolibo pa je še stal brnski prošt in si brisal solze. Skrbi je odlagal in nalagal. Svetka si je izbrala svojega krušnega očeta, ali Svetobor naj bo zato krušni oče tisočim drugim. Toda vsi ti ti-soči so se mu zdeli kakor meglica, ki se kaže na daljnem obzorju, Ljutica pa se mu je zdela sama kakor velika oblatica, ki se spušča polagoma na zemljo.

»Ljutica, kmalu ponese tudi mene moj vranec na češko zemljo,« izpregovori Svetobor v čolnu.

»Ne hodi od nas, uzoriti knez! Prazen bi se mi zdel samostan, da ni tebe v njem, in dolgočasno bi bilo ob našem jezeru, da se ne bi ti vozil po njem.« od-

vrne Ljutica, popusti vesla in upre svoje velike oči vanj.

Svetoboru je bilo tesno pri srcu, prsi so se mu dvigale visoko in sam ni vedel, kaj bi odgovoril.

»Ljutica, vse se pari, tiči pod nebom, ribe v vodi, samo ti ne misliš na to?«

Čudno je pogledala poganika, osupnile so jo besede Svetoborove, a preveč ga je spoštovala, da bi ga zboldla z žaljivo besedo.

»Kako to misliš, meniše?« povpraša deklina, upre svoji roki v bok in resno pogleda mladega viteza.

Ali Svetobor molči, zroč sanjavo v svet, veslarica pa ne more čakati in na novo povprašuje in pripoveduje:

»Kako to misliš, božji mož? Jaz sem vendar že oddana in ko bi tudi ne bila, ni mogoče tebi podati roko in srca, ker si kristjan, jaz pa molim svoje bogove.«

Takrat se Svetoboru prsi pomirijo, ustnice mu prešine lahek nasmev in hladno odgovarja, ker je našel, kar je iskal:

»To sem hotel vedeti, Ljutica! Čul sem namreč po hlapih, da se je na dan ustoličenja neki mladi Obirčan ponašal z jezersko rožo, ki si jo mu baje ti podala. Možniški opoda Rep se ga je lotil in mu hotel strgati s polhovce tisto rumeno rožo; toliko da ni prišlo do krvavega tepeža.«

Takrat se ie Ljutičino srce osrčilo.

Naši fantje.

Prejeli smo:

Srčne pozdrave pošiljamo vsem bralcem »Slovenca« slovenski fantje od 17. pešpolka z visokih sneženih gor! Kadar dobimo »Slovenca« v roke, gre z rok v roke, vsak je radoveden kaj je novega v domovini! Držimo sovražnika tu v gorah, da ne prodre v našo lepo domovino, sicer smo pa mi na njegovem ozemlju! Snega je tukaj čez 5 m, vendar pa ni hudega mraza. Radi snega je sovražniku nemogoče, da bi prodrli. Če bi poizkušal kaj takega, mu mi kranjski Janezi popolnoma razbijemo glavo. Ponoči se večkrat čuje od polentarjev, da jih zebe, mi pa se iz njih norčujemo. Pride kmalu pomlad, potem jim bo pa vroče, ker poplačati jim moramo za njihovo nezvestobo.

Napreji! Napreji! do zmage, da rešimo domovino! Korporal Janez Šinkovec, Fran Stanovnik, Karel Trebušak, Franc Brkopic, Anton Rogelj, Franc Pečjak, Jožef Epih, Anton Bolka, Anton Zganjar, Ignacij Levce, Jožef Čamerlik, Franc Šercelj, vsi od domačega pešpolka št. 17.

Slovenski fantje domobranskega topničarskega polka št. 22 pošiljajo vsem Slovincem in Slovenkam srčne pozdrave: Desetnika Mokovec Anton, Gabrovica, Vidovič Jakob, Ljubstava; predmojstri: Remič Martin, Šmartno, Mikoli Ivan, Brezovica, Jurkovec Andrej, Celje, Hrovat Franc, Žužemberk, Vidmar Franc, Vojnik, topničarji: Škerbinc Josip, Kamnik, Črnečič Anton, Šromlje, Konečnik Jurij, Soštanj, Kokal Franc, Ptuj, Nemec Franc, Ptuj, Smogavc Albin, Božje, Leban Andrej, Tolmin, Golob Ivan, Novo mesto, Ujc Fran, Celje. Nazdar Slovenke!

Slovenska vojaška pisma.

(Priobčuje I. H.)

1. France iz Sp. Koroške piše sosedovim karto. — »Predragi! Najprej Vas vse skupaj prav lepo pozdravim in Vam še zmeraj želim ljubo zdravje, kakor sem jaz, hvala Bogu in se tudi zahvalim za kartico, katero sem z veseljem sprejel. Me prav veseli, da mi pišete, saj veste, kako se razveselim, ko dobim kakšno pismo iz domačega kraja in želim, da bi se kmalu videli in bi ustmeno se pogovorili. In po cerkvi se mi tudi že toži. Danes sem slišal slovensko pridigo, so mi stopile solze v oči, sem mislil na domačo cerkev in sem tudi sprejel svete zakramente, ker sem imel lepo priložnost, da morebiti ne bom tako kmalu. Sem že tako želel in sem tudi dosegel. Zdaj še en srčen pozdrav. Z Bogom.«

2. Francetov tovariš Blaž piše domačim. — »Dragi moji! Danes smo imeli božjo službo v baraki pri nas, kateri smo hoteli, smo prejeli tudi svete zakramente. Sedaj popoldne pa so nas nekaj mož poslali v postojanke. Drugače ne bo hudo tukaj, samo stanovanje je pač čudno ubožno in uši se ni ubraniti. Pa naj bo za odpuščenje grehov in srečno smrt in za verne duše. Le ne bodite v skrbi za mene, saj se mi tako ne more hudega zgoditi, če umrjem, pa upam, da bom šel v srečno življenje, katerega tukaj zastoj čakamo. Blaž.«

3. Gorenjec Joža poroča. — »Draga P. Najprvo Vas prav lepo pozdravim in Te lepo prosim, če moreš, pošli mi kakšnega »Slovenca« ali pa kaj drugega za brat, prav zelo bi rad kaj bral, ker imam enkrat dosti časa tukaj v strelnem jarku. Pa to Vas prosim, nikar ne pozabite name. Molite

pa ne samo zame, za vse vojake, ker že tako dolgo trpimo to nesrečno vojsko. Jaz kadar sem na vahti, vzamem rožni venec in ga molim in tudi za Vas vse, kateri ste doma in zmiraj za srečno zmago. Sedaj pa še en lep pozdrav iz daljnega strelnega jarka pošilja Vam Joža. Prosim za en hiter odgovor. Adijo. Z Bogom.«

4. Kranjski Janez piše domov. — »Dragi moji starši. Predno Vam kaj pišem, Vas vse skupaj prav srčno pozdravim. In Vam povem, da sem 20 K poslal. Ali je naš Andrej potrjen ali ne, pa pravite da bo oproščen. Drugače mi je dobro, samo brati ne morem, ker mi tako slabo napiše; jaz se bolj bojim ene karte kot pa enega Taljana, zato ker moram tri dni štederati, da vem kaj da je. Zdaj pa Vas pozdravim. Z Bogom.«

5. Korošec Miha jo je tako-le zastavil: »Dragi oče! Prej ko Vam kaj pišem, Vas vse skupaj lepo pozdravim. In Vam dam vedeti, da jaz pač čudno težko pričakujem Vaših poslanih reči. Največja sila za kruh, drugič za meso, tretjič za pismo, potem se mi bo pa že potolažilo moje truplo. Kaj drugega pa ni posebnega, Vam piše Vaš hvaležni sin Miha.«

6. Tovariš tovarišu. — »Dragi prijatelj. Predno Ti kaj nadalje pišem, Te prav srčno pozdravim. In Te vprašam, kako se kaj imaš. Jaz se imam po navadi. Pa Ivana Te pusti pozdravit. Ali Ti nič ne piše? Tudi meni malo, so jo Moskali zabrali. Te pozdravlja Tvoj prijatelj Janez.«

7. Peter kanonirju Janezu. — »Dragi prijatelj. Danes sem dobil Tvoje drago pismo, ki me veseli, da se nahajaš v dobrem zdravju. Tako i jaz, hvala Bogu, do danes. Ti mi pišeš, da češ iti proč, na Italijo udarit. Le pridi, da gremo po papeža, da zatremo Taljana. Tukaj nam gre prav dobro, hvala Bogu, samo v fajfo nimamo kaj djeti, ker že en čas nič tobaka ne fašemo. Zdaj prejmi najlepše pozdrave. Daj si korajžo. Ostanem Tvoj raztrgani, ušivi prijatelj Peter. Z Bogom.«

8. Lojze izroči golobčku v kljun karto s fotografijo svojega oddelka. — »Draga moja Mica! Ti pošljem mnogo pozdravov, kakor tudi očetu in materi, želeč Vam vse dobro. Tu gori smo vsi, cela naša družina, ki živimo skup, tu v tej mali koči skriti. Prav prijazno se ne držimo, pa za v tem kraju še predobro. Torej ostani zdrava. Z Bogom.«

9. Prijatelj prijatelju. — »Srčna hvala za kartico; me vprašaš, ali sem izročil moji ženi Tvoj pozdrav. Seveda, drugače bi visel dve uri, pa si moraš misliti, da tega nisem pozabil. Ne maram biti privezan, ko še nisem navajen. No France, ali si že kaj naučil tiste žrebce voziti, ko si mi pisal o njih. Res boš imel prijetno, ko bodo Polentarji bežali, se boš lahko peljal za njimi. Škoda, da nisem pri Tebi za kočijaža. Mnogo pozdravov Ti pošiljam. Piši še kakšno lušno.«

10. »Ljubi starši! Sprejmite ljubke pozdrave od Vašega nepozabljivega sinčka, ki Vam jih pošiljam iz vselega srca čez visoke hribe. Prav vesel sem, da mi je Bog že tako dolgo zdravje ohranil, ravno včeraj ponoči je minulo eno leto, odkar sem prišel tu gor na te visoke Alpe. Kako sem se bal sovražnika, ko sem ga prvič zagledal, tako da so mi vsi lasje pokonci stali, ali sedaj se ne bojim nobenega več, če le prideva s katerim skupaj, ta me že ne hvali več. Vesel sem, pa še bolj vesel bi bil, ko bi smel z Vami svetega Valentina obhajati.«

odpiral vrata brnskemu proštu. Ta pa je hitro stopal po kamenitih hodnikih, ni se menil za srečajoče brate, ki so ga pozdravljali, dokler se ni ustavil pred kipom sredi križnega hoda. Nemi brat Audiosus je nesel zlešča v košari iz vrta in Svetobor toliko da ni zadel obenj. Mutec stegne svojo desnico in pokaže svojemu srečalcu kip, ki je predstavljal Marijo z Jezuškom. Ta je držal jabolko v roki.

(Dolje.)

Dunajsko pismo.

Dunaj, 14. febr. 1917.

Kdor ne pozna Dunaja, mu bo težko dobiti si o njem pravilno predstavo. Šmarne gore glej tja proti Kamniku in proti Ljubljani in misli si približno ves ta prostor zazidan z visokimi hišami, iznad katerih se tupatam dviga kak posebno visok zvonik ali tovarniški dimniki. Tam neke kakor osamljen oster skalni rob sredi morja štrli kvišku zvonik sv. Štefana. Nad tem morjem hiš si misli plasti več ali manj goste megle, ki liki pajčolan zakriva obraz interesantnega lepega dekleta. Samo, da to dekle ni prav nič čedno, ampak sajasto in začrnelo, kajti megleni pajčolan ni slava ljubljanske megle, ampak pristno dunajski izdelek, sestavljen iz prahu, saj in dima. Tak je bil Dunaj v miru, tak je tudi danes, le še malce bolj umazan. Kdo neki je bil tisti, ki si je izmislil, da je Dunaj — bel? Pretečene tedne pa smo vendarle opravičeno govorili o belem Dunaju. Za-

Uspešna podmorska vojna.

Berlin, 21. febr. Gavni odsek državne zbornice se je danes dopoldne zopet zbral k zasedanju. Državni tajnik zunanega urada, Zimmermann, je podal pred prehodom na dnevni red podrobna zaupna poročila o razvoju političnega položaja po 21. januarju. Govoril je o stališču raznih nevtralnih držav in napovedal, da izide »bela knjiga«, ki bo vsebovala diplomatične listine, katere so se v tem času izmenjale. Državni tajnik se je pri tem podrobno pečal s položajem, ki je nastal s prekinjenjem diplomatskih zvez z Ameriko. Končno je med pritrjevanjem odsekovih članov izrazil svoje trdno prepričanje, da se bo z uporabo orožja podmorskih čolnov dosegel stavljeni cilj.

Državni tajnik državnega mornariškega urada, Capelle, je naglašal v daljših izvajanjih, katerim je odsek živahno pritrjeval, da se pričakovanja, ki jih je stavila mornarica v neomejeni boj podmorskih čolnov, niso samo izpolnila, marveč jih doseženi uspehi še prekosili. Spriči sistematičnega prikrivanja, katerega se po nalogu vlade poslužuje posebno angleško časopisje glede potopljenih ladij, je zaenkrat seveda težko podati natančne številke. Čeravno se cela vrsta podmorskih čolnov zbog obsežnega akcijskega radija še ni vrnila v svoja pristanišča, more že sedaj zagotoviti, da je uspeh, ki prekaša pričakovanja mornarice, zato razveseljeval in da ni nobenega razloga, da bi se računalo z izgubo le enega samega podmorskega čolna, odkar se je začela neomejena podmorska vojna.

Obrambne odredbe, o katerih se v angleškem parlamentu toliko govori, po naznanilih vrnivših se podmorskih čolnov niso segale preko normalnih meja. V Severnem morju je ladijski promet malone docela prenehal. Nevtralne ladje očitno sploh ne vozijo. Vpoštevač vse okoliščnosti, more mornarica z največjim zaupanjem zreti nasproti nadaljnemu razvoju podmorske vojne. Pričakovanja, ki jih stavi nemški narod nanjo, so dosedanjim uspehi v polni meri opravičili.

Državni tajnik notranjih stvari, pl. Helfferich, je opozoril, kako močno se je v decembru 1916 poslabšala preskrba Anglije z neobhodnimi potrebščinami in preskrbo sovražnikov in nevtralcov s premočjo iz Anglije. Nazadovanje nasproti decembru 1915 je znatno večje nego poprečno nazadovanje čez leto 1916. nasproti l. 1915.

Številke kažejo, da se je britanska preskrba približala nevarni točki. Tudi z gospodarskega stališča se more z vso gotovostjo računati na popolno izpolnitev vseh pričakovanih, ki so se stavila na podmorsko vojno.

Zaprta pristanišča.

Lugano, 21. febr. Milanski listi poročajo, da so vsa egiptovska pristanišča zaprta.

Rotterdam, 21. februarja. Francoski pristanišči Havre in Brest so za nevtralno ladjeplovstvo zaprli.

Potopljene ladje.

Bern, 21. februarja. (Kor. ur.) V francoskem časopisju včeraj objavljena poročila o potopljenih ladjah obsegajo 36.823 ton, pri čemur v listi navedene ladje »Rosee«, »Dorothy«, »Ala« in »Tola« (skupno 13.504 ton) niso vštete.

padel je sneg, pritisnil neobičajno hud mraz in Dunaj je bil bel, dokler seveda ni sneg od saj počnel. Dunajska zima navadno ni nadležna radi mraza, le blatna je čez vso mero. To blato, to črno, masno blato! Letos pa je prebivalstvo trpelo vso silo mraza. Dovož premoča je postajal tem manjši, čim hujsi je postajal mraz. Začelo je zmanjkovati premoča povsod, v plinarni, elektrarni, ljudje pa so zmrzovali doma in na cesti. Vsled pomanjkanja premoča so zaprli deloma šole, univerza je prenehala do 20. t. m. s predavanji, gostilne morajo zapirati ob 10. uri, kavarne ob 11. uri. Gledališča igrajo še, toda predstave se začno že ob pol šestih do šestih. Ne čudimo se, da gledališč niso zaprli. Dunajčan ni nedostopen za lepo umetnost, celo klasična dela prebavlja. V tem se mu zdi, da sta si različna živahni Dunajčan in solidni ljubljanski meščan. Ta namreč lahko mirno živi brez slovenskega gledališča celo tedaj, ko je dovolj premoča. Zato pa so na Dunaju oblastveno zaprli vse dobičkanosne kinematografe, ne sicer iz skrbi za javno moralo, ampak iz skrbi za premoč.

Kriza pa s tem ni bila ustavljena. Mestni svet je naznanil, da je prisiljen ustaviti tudi promet električne cestne železnice. Določeno je bilo, da bo vozil tramvaj jutraj do 9. ure in popoldne od 5. do pol 9. ure zvečer. Ljudstvo je bilo razburjeno. Pa tudi ni šala taka odredba. Delavstvo, uradništvo in uslužbenci pisarn ter trgovin notranjih okrajev stanujejo navadno daleč zunaj na periferiji, kjer so stanovanja mnogo cenejša. Vsi ti tisoči bi opoldne morali ostati brez kosila ali pa si

Amerika.

Curih, 21. februarja. Ameriške paroplovne družbe še ničesar ne pripravljajo za oborožitev trgovskih parnikov, prav tako večina paroplovnih družb ne pusti svojih ladij v zaprto ozemlje.

Zeneva, 21. februarja. Upanje na skorajšnji vstop Amerike v vojsko se je, kakor izve »Liberté« iz Londona, žal zelo zmanjšalo.

Haag, 21. februarja. Ameriški senat je sprejel predlog, pokaterem se za slučaj vojske vse železnice postavijo pod nadzorstvo vojnega vodstva.

Newyork, 21. februarja. (K. u.) »Assoziat Press« poroča iz Washingtona: Uradniki državnega urada izjavljajo, da še vedno upajo, da se še lahko izogne prelomu z Avstrijo, priznavajo pa, da najnovejši znaki govore proti temu.

Nova Edisonova iznajdba.

»Daily Chronicle« poroča, da je Edison iznašel napravo, katera more javiti ladjam bližino podmorskih čolnov. Poizkusi se vrše na vrhu griča v ogromni Edisonovi delavnici. Ukretili so vse mogoče varnostne odredbe, da ostane iznajdba tajna. Vse ceste so zastražene z vojaštvom, ki dovoljuje dohod samo Edisonu in njegovim sodnikom.

Razporeženje na Francoskem.

Zeneva, 21. februarja. »Echo de Paris« piše, da je mirovno gibanje na Francoskem že prekoračilo dovoljene meje. V večini okrožij krožijo letaki, ki odločno zahtevajo, da se spomladi sklene mir.

Zeneva, 21. februarja. Številne tvornice so vsled pomanjkanja premoča omejile svoje obrate. Skoro 20.000 delavcev je brez kruha, bodo jih pa še več odpustili. Delavski krogi postajajo vedno bolj razdraženi. V srednjih slojih vlada vedno večje razburjenje radi nezadostne prehrane. Vojna izmučenost raste kljub temu, da vlada trdi, da je čas končne velike zmage vedno bližje.

Razporeženje v Italiji.

Berlin, 21. febr. (K. u.) Po zanesljivih poročilih je izostanek nujno potrebnega dovoza že občutno pričel pritiskati na gospodarsko življenje Italije. To v zvezi s pomanjkanjem premoča in jekla bo znatno omejilo izdelovanje municije.

Kolin, 21. febr. »Kölnische Ztg.« piše: Potniki, ki prihajajo iz Italije poročajo, da je tam beda vsled gospodarskih težkoč že zelo velika. Pred kratkim v Londonu z Italijo sklenjena gospodarska pogodba je prinesla bridko razočaranje, tako da je vlada prisiljena z ostrimi odredbami naprtiti prebivalstvu še več omejitev kot doslej. Kakor poroča turinska »Stampa«, smatra vlada za potrebno, da uredi prehranjevalno vprašanje neodvisno od londonske pogodbe.

Lugano, 21. febr. (K. u.) Poleg francoskih parlamentarcev so prišli v Italijo takozvani zastopniki belgijskega delavstva pod vodstvom ministra Vandervelde, da zboljšajo vojno razporeženje. Njim na čast so včeraj reformisti v Milanu priredili močno obiskano shod, katerega sta se udeležila tudi ministra Commandini in Bonomi. Izročili so addresso belgijskemu delavstvu in imeli celo vrsto govorov, v katerih so zagovarjali solidarnost Italije z Belgijo. Vojška godba je igrala himno deseteroporočja. Najbrže bodo tudi belgijski agitatorji prišli v Rim k otvoritvi zbornice.

rdečica je prešinila njena lica in z odločnim glasom reče:

»Rože mu Obolom ne bil dal. In če bi tudi moral umreti. Ta-le rožmarinček je bil pa njegov,« reče veslarica in porine z roko rožmarin, ki je tičal v nedrjih, proti svojemu nosu. Močno je potegnila sapo v nos, da jo je Svetobor slišal, potem pa hitro prišla za veslo in veslala dalje.

Molk je nastal, Svetoboru pa se je zdelo, da se bo lahko poslovil od Ljutice.

»Le duhaj rožmarin, deklica, ali vedi, da se bo posušil, ako ga ne presadiš v ograjen vrtec!« reče Svetobor in skoči iz čolna. Veslarica pa obrne čoln in veselo poje:

»Rožmarin ima svoj duh,
naj bo zelen ali suh...«

Svetobor je hitro stopal proti samostanski porti. Nosil je nevoljo v srcu, veselje na obrazu. Vesel je bil, da mu je Ljutica razkrila svoje srce, nevoljen je bil, da ji je pogan zapletel dušo, pred oči pa mu je stopila Dražna. Zaželel je, da bi jo zopet videl, hrepenel je po njeni bližini in dal bi bil svoje življenje zanjo. Vse bi ji storil, kar bi želela, zapisal bi ji svoje imetje in zastavil svoj kipeži naslov. Ni mislil na ženitev, toda simpatija ga je potegnila nase, potegnila tako, da bi dal za njo svojo prihodnost. Rodila se mu je misel, da bi vzel v roke popotni les, da bi hodil od vasi do vasi, opeval svojo Dražno in iskal njeno bivališče. Prehodil bi hribe in doline, prejezdil zemljo in prejadral morje, da bi našel svojo Dražno — — —

Brat Lari se je držal čemerno, ko je

iskati hrane po gostilnah. Kdo bo hodil, ko ima morda dve ali tri ure oddiha, peš domov in nazaj, kar nikakor ne spada k redkim slučajem. Pa tudi, če stanuje delavec le eno uro daleč, rabi samo za pot obe prosti in za kosilo ter odhiti določeni uri. Ta določba bi bila morala stopiti v veljavo že včeraj, 13. t. m. Odpor proti njej je bil povsod silovit. V klubu krščansko-socialne večine je vstal voditelj krščansko-socialnega delavstva poslanec Kunschak ter z vso ognjevitostjo pobijal to določbo. Izmed 85 navzočih krščansko-socialnih občinskih svetnikov mu je pritrjevalo 40. Le z večino 5 mož je župan Weisskirchner prodril s svojim predlogom, ki sta ga strokovnjaško podpirala ravnatelj cestne železnice in ravnatelj elektrarne. Potem je bilo ropotanje v občinskem svetu, kjer je krščansko-socialna opozicija seveda morala molčati in sprejet je bil predlog večine, da se ustavi podnevi promet na cestni železnici, toda še 15. t. m. Medtem pa so se vršila pogajanja z vlado radi premoča, ki so srečno uspela. Danes naznanjajo komunikacije, da se bo promet električne železnice vršil tudi o opoldanskih urah, ker je vlada zagotovila dovolj premoča.

Medtem so došli na severni kolodvor veliki transporti premoča, da se sedaj zdi premočevna kriza premagana. Kaj se pravi: Dunaj brez premoča, pojasni najbolj dejstvo, da rabi mesto z vsemi javnimi napravami, tovarnami in pol milijonom družinskih ognjišč na dan nič manj ko 400 vagonov premoča. Nastala je težava, kako te ogromne mase spraviti pravočasno ne le v mesto, marveč v okraje in ulice, da

Papež proti podmorski vojski.

London, 21. febr. Angleško časopisje poroča iz Rima, da papež protesta proti podmorski vojski ni poslal direktno španski vladi, marveč španskim kardinalom, ki naj uveljavijo pri čedi vsa svoja vpliva. Papež bi rad videl, če bi španska vlada, ločeno od Amerike napravila odločne korake v Nemčiji.

Italijani se boje za Gorico.

Curij, 20. februarja. Italijanski vojni poročevalci obračajo veliko pozornost bojni delavnosti na italijanskem bojišču v zadnjih dneh. V »Corriere« označuje Civanihi delovanje avstrogrškega topništva na goriskem bojišču kot zelo močno. Streljalo se je pri Sv. Katarini, Sv. Marku in vzhodno od Vrtojbe s topovi velikega kalibra. — List izvaja, da so obojestranski strelski jarki mestoma zelo blizu in tako se more razumeti, da pri posameznih akcijah večkrat menjajo gospodarje. Ravno zato se ne smejo pričakovati veliki uspehi. »Secolo« pa pravi, da mislijo Avstrijci vzeti nazaj Gorico, ali čeprav se jim to tudi posreči, bo to uspeh le moralne vrednosti. Ni izključeno, da ima ofenziva na Krasu ta namen, da prikrije priprave za veliko ofenzivo v Trentinu. List opominja Italijane na opreznost, ker pripravljajo avstrogrška vojaška uprava iznenadenje.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. februarja. Uradno se poroča:

Boj s topovi na primorskem bojišču je bil popoldne zopet zelo živahen. Ponoči je metalo sovražno letalo na naše kraške postojanke in na nekatere kraje brez vsakega učinka bombe. V Judikariji je ogenj naših strelnih pušk vzhodno Monte Cadria sestrili italijansko letalo. Voznik je mrtev, opazovalec pa težko ranjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

Italijansko uradno poročilo.

21. februarja. V noči od 19. na 20. februarja smo odbili nove poskuse sovražnika, da bi vdrl v našo črto na levem bregu Vrtojbe vzhodno od Vrtojbe. Včeraj prekinjena artiljerijska akcija je bila močnejša južno od nižine Loppis, na Hochfanoi in na Krasu. Ponoči je naš zrakoplov obstreljeval sovražne lope severozahodno od Komna in povzročil velike požare. Kljub živahnemu sovražnemu artiljerijskemu ognju se je zrakoplov nepoškodovan vrnil v naše črte.

Francoski glas o naših uspehih pri Gorici.

Curij, 21. febr. »Journal de Geneve« izjavlja, da se najnovejši uspeh avstrijskih čet pri Gorici ne more odrekati resnega pomena.

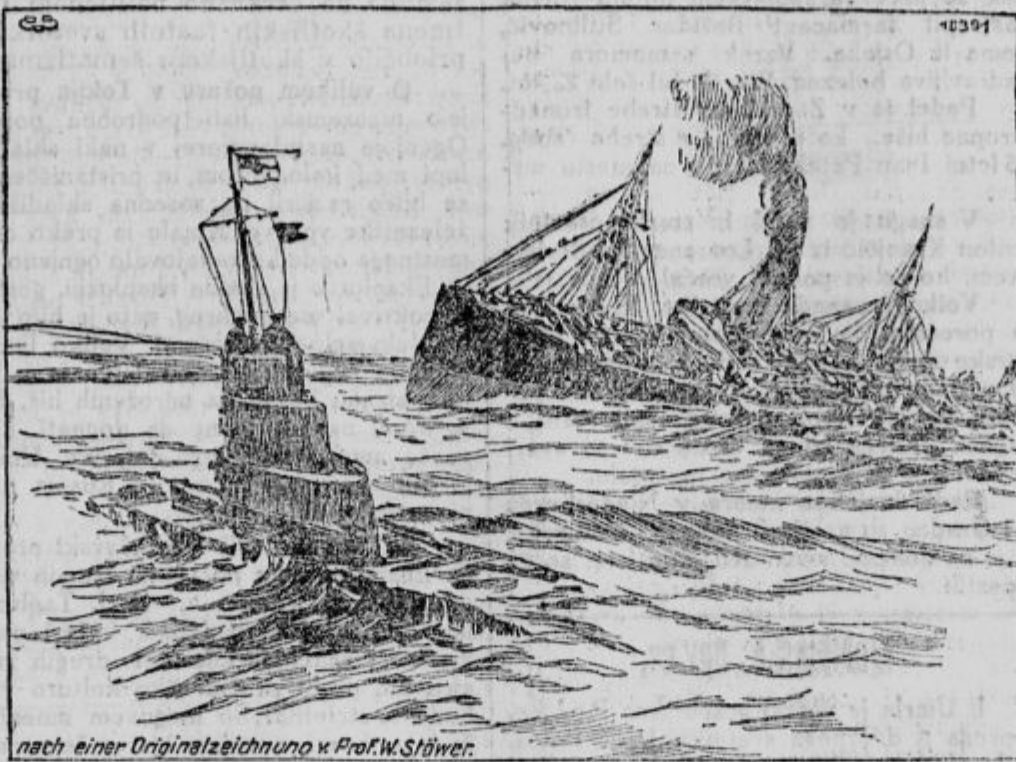
Zopet lažnjiva italijanska poročila.

Dunaj, 21. febr. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Italijanski generalni štab poroča 12. februarja: »Skupine sovražnih poveljnih se se skušale približati našim četam na Pasubiju; bile so odbite in razkrojene.« Nato 15. februarja: »Severno Tonzee smo v polno zadeli sovražno baterijo.« Obe poročila sta zopet popolnoma neresnični, kajti na Pasubiju niso nastopili nobeni naši smukaški oddelki in pravtako malo je bilo ofarano baterija zadeta v polno.

bodo občinstvu takoj na razpolago. Tu je posegel vmes cesar po iniciativi cesarice same. Zapovedal je, da vojaštvo z vsemi razpoložljivimi vozili in moštvom prevzame transport poveljnih in je sam iz svojega hleva dal na razpolago svoje krasne konje in vozove za prevoz premoega. Dobri Dunajčani so bili tega cesarjevega čina silno veseli. Od tedaj vsak dan prihajajo v cesarske hleve ženske iz mesta in predmestij prositi: Pripeljite še meni premoega. Vojaško organiziranemu delu se je posrečilo, da so n. pr. samo v torek s severnega kolodvora odpeljali 5250 ton premoega v mesto.

Dunajski listi pa so danes mnenja, da jim je cestno železnico rešila mestna avtonomija, ali z drugimi besedami: strah mestne delegacije pred odgovornostjo napram ljudstvu. Tega mnenja je celo »Preša«, glasilu najstarokopitnejših buržoazijskih interesov.

Črni demanti — je svojčas nekdo imenoval premoeg. Kdaj je ta izraz imel večjo upravičenost ko danes! Črni premoegarski hlapčec — poleg demantnih strašilo vseh otrok in gnus elegantnih dam, kako visoko si se povzpela v svojem dostojanstvu ob času svetovne vojske! Tam po cesti korači, črn in zamazan, oguljen mu je klobuk in suknja na hrbtni od tovorov izmucena zeva na stečaj. Pod pazduho nese črno vrečo in roke drži v žepih in cigareto v ustih. Nikogar ne pogleda in v globoko računajoče misli nagubano čelo mu daje izraz dostojanstva in spoštovanja. Lepo

Náš podmorski čoln torpedira angleški trgovski parnik.

Ofenziva na zapadu.

Lugano, 21. februarja. »Corriere« poroča iz Londona: Ofenziva na zapadni fronti se je baje že začela.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. februarja. Veliki glavni stan:

Slabo vreme in dež sta utesnila boje. Južvzhodno Yperna in na obeh straneh prekopa La Basse se se izjalovili poizvedovalni sunki Angležev pri Flirey, med Mozo in Mazelo pa delni napadi Francozov. Pri zavzetju opiralnice južno Le Transloy 19. februarja smo ujeli 2 častnika in 36 Angležev, zaplenili pa 5 strelnih pušk.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Na južnem Ba kanu.**BOLGARSKO URADNO POROČILO.**

Sofija, 21. febr. Uradno:

Med Vardarjem in Dojranskim jezerom živahen artiljerijski ogenj, ki je postal proti polnoči zelo močan, posebno okoli Mačukova, kjer so sovražne pehotne skupine skušale prodirati, pa jih je zapiralni ogenj zadržal.

Na ostali fronti slabotno artiljerijsko delovanje. Ob južnem vnožju Belašice in na sereški nižini smo z ognjem razkropili sovražne patrulje. Sovražno letalo je brez uspeha metalo bombe na kolodvor Okčilar.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. februarja. Veliki glavni stan:

Živahen ogenj med Vardarjem in Dojranskim jezerom; zvečer so mu sledili sunki angleških oddelkov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Vojska z Rusi in Rumuni.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 21. februarja. Uradno se poroča:

opravljena gospa — s prazno pletenico v roki, ga ponižno pozdravi: »Dober dan, gospod premoegar! Dober dan! Čujete? Gospod premoegar! Ali bi bili tako prijazni in bi mi dostavili ali dali dostaviti — če le mogoče še dopoldne — vrečo premoega. Včeraj gotovo niste imeli časa. Imate pač veliko dela; ste pač reš reče tako preobložen. Ali dobim danes premoeg? Kajne-da?« Gospod premoegar izpljune na levo čik cigarete, roke tišče v žepih, in z desnim oesom ošine po strani gospo s tako spretnostjo, da glave niti ne premakne ter v maniri visokega gospoda malomarno vrže besedo: »Bomo videli!«

Študentje naši nosijo po kavarnah cele skladovnice knjig in skript, ker je doma premraz. In zvečer piše pozno v noč — to se pravi do 11. ure — pridni študent, kar doma ni petroleja. Premog in petrolej! Stara sosedova teta je svojčas naročala sinu Lojzetu, naj prinese iz šole še »eno steklenico smrdljivca« ali kakor gospo pravi »peterjolma«. Življenje velikega mesta, uspehe najmočnejših držav v svetovni vojski na suhem in na morju danes določata črni demanti in nekaj ravno tako zaničevani smrdljivci. In ravno ta smrdljivci danes v podmorskih čolnih reže žile mogočne Anglije. Premog in smrdljivci določata meje kulture in znanstva, je dvigata drugod do vrhunca in drugod zopet ugonabljata.

Začetkom januarja je napisala »Rheinisch-westfälische Zeitung« članek pod naslovom: »Náš premoeg faktor politične moči.« Tam pravi: »Ker Nemčija razpolaga z

Nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 21. febr. Uradno:

Vzhodno od Tulče streljanje s puškami in strojnimi na obeh straneh rokava sv. Jurija.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 21. februarja. Veliki glavni stan:

V posameznih odsekih bojne črte, posebno v gozdnih Karpatih na obeh straneh doline Oitov topovski ogenj in boji na predpolju.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Kdaj bo konec vojske?

Zaupna posvetovanja v nemškem državnem zboru.

Berlin, 21. febr. (K. u.) V glavnem odseku nemškega državnega zbora je državni tajnik državnega zakladnega urada grof Rödern zaupno poročal o finančnem položaju. Popoldne se je nadaljevala zaupna razprava o političnem položaju. Državni tajnik zunanjega urada je večkrat poprijel za besedo pri izvajanjih odsekovih članov. Govorilo se je tudi o podatkih časopisja o pogajanjih z Dansko in o dozdevnih poizkusih zbližanja z Ameriko. Izjave državnega tajnika so splošno odobraval.

Veliki pomladanski boji.

Berlin, 21. febr. Londonski listi se zelo pomladanskimi boji. Splošno vlada negotovost, če bo Nemčija svoje nove sile, ki so postale proste vsled civilne službe, in nove čete, ki so jih sestavili na Poljskem, porabili na vzhodu ali zahodu. »Daily Mail« in »Morningpost« sta mnenja, da se Nemčija na vzhodu letos ne bo spustila v velike operacije, marveč tam držala le svoje stare postojanke; pričakovati je le, da se bo osvobodila vojska v Rumuniji še enkrat pričela. »Times« menijo, da bodo Nemci najbrže zbrali vse sile, da bodo

velikimi zakladi premoega, nam je mogoče z izvozom premoega v nevtralne države izvajati velik pritisk. Dalje pravi, da bo Nemčija potrebo premoega v nevtralnih državah izrabila v to, da v zameno dobi od tam gotove izdelke, ki jih Nemčija rabi. Vsekakor je treba gledati na to, s pomočjo premoega tuje države na Nemčijo politično navezati. — O priliki ravno premagane dunajske premoegovne krize pa smo iz uradnih ust čuli, da je Nemčija ustavila izvoz svojega premoega v Avstrijo. Ker se je doslej ravno na Dunaju kuril navadno šlezijski, to je: nemški premoeg, je tu iskati enega vzrokov te krize, ki obenem dokazuje, da premoeg v mednarodni politiki in diplomaciji že govori svojo besedo: Wilson in evropski nevtrali!

Ravno ob času te velike premoegovne krize se je mudil na Dunaju nemški cesar Viljem, ki je bil slovesno sprejet. Oficielno se pa zagotavlja, da je vrnil obisk našemu cesarju. Dunajčani pa ugibljejo še vsakovrstne druge vzroke. Težko se je danes spuščati v taka premišljevanja, za katere cenzura navadno nima od žurnalistov zaželjenega smisla. Navadno posetom in razgovorom take visoke in najvišje gospode sledijo dogodki, ki so za mislečega človeka jasno v zvezi med seboj. Toliko pa menimo, da smemo zapisati: Cesar Karel in cesar Viljem se nista menda sešla le zato, da si zatrdita medsebojno zvestobo, ki je itak že vzvišena nad vsak dvom.

Hiljan.

kos ogromni ofenzivi zaveznikov na zahodu.

Vojska bo ostala neodločena.

Rotterdam, 21. februarja. Pacifist Ponsonby je imel v spodnji zbornici govor, v katerem je izvajal, da je hinavstvo, če se trdi, da države le iz civilizacijskih namenov vodijo vojsko. Menil je, da oblastniki izjavljajo, da ni nikako hinavstvo; ker so pa pričeli vojsko baje s čistimi rokami, nočejo zapustiti bojišča s praznimi rokami. Nato je govoril drugi pacifist Frelyan z veliko večjo strastjo. On ni nikakor prepričan, da bo pomladansko klanje položaj izpremenilo. Optimistična preiskovanja pred začetkom vojske so ostala vedno ista in so se vedno žalostno ponesrečila. Vojska bo ostala neodločena, pa naj stoje Nemci v Petrogradu in Parizu ali ententa v Berlinu in na Dunaju, niti eno niti drugo ni mogoče.

Sv. oče in vojna.

Lugano, 21. februarja. Pri sprejemu rimskih postnih pridigarjev je sv. oče imel daljši govor čisto verskega značaja. Vernikom je nujno priporočal, da naj se pečajo samo z duhovnimi, ne pa s svetnimi stvarmi. Vse šibe, ki sedaj tepejo človeštvo, so odtod, ker so se narodi in vlade oddaljile od Boga. Zato mora sedaj molitev vnovič pomiriti nebeško pravičnost.

Nemir na Ruskem radi švedske.

Obnašanje Švedske zasleduje rusko časopisje z vedno večjim nepokojem. Listi prinašajo poročila o vojaški moči Švedske in naglašajo, da bi mogla biti važen činitelj v odločilnem boju. O švedskem odgovoru Wilsonu splošno priznavajo, da je jako spretno sestavljen. Borzno glasilo posebno naglašava značilno okolnost, da je kralj Gustav po objavi nemške note o poostreni podmorski vojni sprejel nemškega poslanika v zasebni avdienci, kateri pripisuje veliko važnost.

Šolske.

— Vojne doklade štajerskemu učiteljskemu za leto 1917. je štajerski deželni odbor tako-le odmeril: Za aktivne učne moči: Učnouposobljeni, oženjeni (tudi vpoklicani, ki pripadajo moštvo), učitelji dobe, in sicer: brez otrok 480 K, z 1—2 otrokoma 540 K, s 3—4 otroci 600 K, z več nego 4 otroci 700 K; učnouposobljeni, oženjeni vpoklicani učitelji, ki spadajo med gaziste: brez otrok 240 K, z 1—2 otrokoma 270 K, s 3—4 otroci 300 K, z več nego 4 otroci 350 K; učiteljski zakonci dobe, in sicer: moški (tudi vpoklicani, v kolikor pripadajo moštvo): brez otrok 240 K, z 1—2 otrokoma 300 K, s 3—4 otroci 360 K, z več nego 4 otroci 460 K; ženske pa (a—d) 240 kron; učiteljski zakonci, kjer služi mož kot gazist, dobe samo zensko, in sicer: brez otrok 240 K, z 1—2 otrokoma 270 K, z več nego 2 otrokoma 300 K; učnouposobljene samske učne moči (izvzemši vpoklicane samske učitelje, naj služijo kot navadni vojsaki ali gazisti) 260 K; učne moči z zrelostno izkušnjo (izvzemši vpoklicane učitelje vojske in gaziste) 240 K; učiteljice otrocih 120 K, in sicer samske ali vdove z otroci 120 K, vdove brez otrok 60 K; pomožni učitelji in učiteljice ter vrtnarice 120 K. Vpokojene učne moči, ki so pred 1. majem 1914 stopile v pokoj, in sicer: oženjeni učitelji 200 K; samski učitelji in učiteljice s pokojnino do vključno 2400 K sto kron; samske učiteljice ročnih del 100 kron. Ženske učne moči, ki so se poročile po trenni vpokojitvi, ne dobe draginske doklade. Učiteljske vdove in sirote, in sicer učiteljske vdove s pokojnino do vključno 800 K dobe 120 K, do vključno 1000 K sto kron, nad 1000 K 80 K; vzgojevalnice se zvišajo za 30 odst., sirotinske pokojnine pa za 50 odst. Učiteljske vdove, ki so še v aktivni službi, dobe samo draginske doklade, ki jim gre kot aktivni učni moči. Službeno in družinsko stanje se določi po stanju dne 1. januarja t. l. Spremembe tekom leta se ne vpoštejejo, razen če kdo izstopi iz službe. Vdovci in ločeni učitelji brez nepreskrbljenih otrok se izenačijo s samskimi, tisti, ki imajo nepreskrbljene otroke, pa z oženjenimi dobične skupine. Ovdovele učiteljice brez pokojnine po možu ter ločene brez alimentacij se izenačijo z oženjenimi, ovdovele učiteljice s pokojnino ali ločene z alimentacijami pa s samskimi učnimi moči. Za presojo o nepreskrbljenosti otrok veljajo iste določbe kakor lani. Draginske doklade se izplačajo v štirih četrtletnih obrokih: 1. januarja, 1. aprila, 1. julija in 1. oktobra.

— Iz ljudskošolske službe. Radi boleznih je dobila dopust učiteljica Neža Bregar-Droll na trizrednici v Zg. Šiški. Nadomestovala jo bo uč. kand. Ida Petrič.

— Začasni učitelj v Zalemlogu Viktor Kregar je imenovan za začasnega učitelja in voditelja enorazrednice v Dražgošah.

Podrobni načrt za poučevanje verouka na ljudskih šolah. Dodatek: Podrobni načrt za ponavljavne šole. Uredil katehet A. Čadež. Mala knjižica bo gotovo dobro došla vsem katehetom. Tvarina, ki jo ima obdelati katehet v šoli, je velika: uspehe

pa doseže le, če poučuje po primernem načrtu. Sestavljanje podrobnega načrta vzame veliko časa, zato bode ta knjižica katehetom prav dober kazipot, ob enem pa pripomoček pri pripravi za katehezo. V knjižici so navedene tudi knjige in učni pripomočki priporočljivi gg. katehetom. Knjižico je izdalo »Društvo slovenskih katehetov«, dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja s poštnino vred 1 K.

Nemško ljudsko šolo otvorijo dne 1. marca v Belgradu. V to šolo morejo biti sprejeti samo tisti otroci, ki niso avstrijski, ogrski ali bos. herc. državljani. Podrobnosti o šoli se izvejo pri ces. nemškem poslanstvu.

Primorske novice.

Smrtna kosa. Dne 11. febr. t. l. je umrl v Povirju na Krasu Ivan Orel, katerega je kruta vojna pregnala iz njegovega ljubega doma, iz solčne Gorice. Pri predzadnji laški ofenzivi je bil še toliko srečen, da je srečno ušel pred prodirajočimi Lahy iz Gorice, med tem ko se je njegova žena še povrnila v mesto po najnujnejše reči, a je ni bilo več nazaj, ker je bila od Lahov zajeta. Kljub dolgotrajnemu pričakovanju in vsestranskem povpraševanju se še do danes nič ne ve, kakšna usoda jo je zadela. Kakor mnogo njegovih someščanov tudi on ni drugega rešil, kakor golo življenje in kar je imel na sebi. Bolj šibkega zdravlja je strah, ki ga je preстал pri begu in pa negotovost, kaj se je zgodilo z njegovo ženo, pospešilo njegovo smrt. Dasiravno izgnan s svojega doma, je vendar umrl pri svojih — 14 letnem sinu in 2 hčerah, od katerih ena vzgledno in vestno opravlja kot učiteljica na tukajšnji ljudski šoli svojo službo. Ranjki je bil blagega značaja in je bil prej večleten odbornik katoliškega delavskega društva v Gorici in pa sluga »Narodne tiskarne« istotam. Njegovim svojcem izražamo naše iskreno sožalje, prijateljem in znancom pa ga priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Za obdelanje polja v Istri. Deželna upravná komisija mejne grofije Istre je razposlala obč. uradom naslednjo okrožnico: Bliža se pomlad in s tem čas poljskega dela. V minulih letih so obdelali polja, ki bi bila inače ostala neobdelana, po nalogu vojaških oblasti vojaški delavci. Te oblasti so pripravljene, da gredo v tem oziru zemljiškim posestnikom tudi letos na roko, a ker je število osebja, ki je v to svrhu na razpolago, zelo omejeno, bo mogla biti žal tudi pomoč le omejena. Ker se od druge strani ni nadjeti nikake pomoči, je treba delavce za obdelovanje polja najti v občini. Za poljska dela naj se uporabijo vsi mladeniči in mladenke od 14. do 18. leta brez ozira na njihov socialni položaj. Šolske oblasti so že odločile, da se bo olajšalo obiskovanje šole ter se omejil pouk na pol dne. Vsi občinski predstojniki se pozivljajo, da osebno nadzirajo obdelovanje polja ter tudi po lastni prevdarnosti ukrenejo vse, kar je potrebno, da se izvrše poljska dela v čim večjem obsegu.

Strašen vihar na otoku Braču je divjal dne 12. t. m. Najbolj je poškodovan kraj Mirce, kjer je vihar uničil 48 hišam strehe, uničil ali ogulil oljke in drugo južno sadje sadje. Človeških žrtev k sreči ni.

V Kopru je umrl veletržec z vinom Emil Hacker.

Med zaplenjenim prikritim blagom na Reki je bilo 600 kg kave, 6350 kg mila, vagon modre galice, pol vagona rafije, 200 zabojev goščenege mleka, 150 zabojev sardin, 120 zabojev vžigalic, 80 bal pole-novine in še več drugega blaga.

Dnevne novice.

+ Častna občana. Občinski odbor v št. Petru pri Novem mestu je izvolil v seji dne 18. t. m. častnim občanom tamošnje občine gospoda deželnega glavarja dr. Ivana Šusteršiča in domačega župnika Franca Vovko.

— Imenovan je za višjega deželnosodnega svetnika v Mariboru Henrik Detiček.

— Smrt za domovino. V Celju so umrli: vojak 37. pešpolka Jožef Strehar, topničar Anton Martinič, vojak 87. pešpolka Vincenc Pelko, črnovojnik Franc Rebov. — V Gradcu je umrl pešec Anton Rošker.

Padli častniki. Kadet Karnitschnig Herbert, 17. pp., poročnik Kavčič Feliks, 21. dom. pp., kadet Klemen Karel, 17. pp.

Iz ruskega ujetništva pošiljajo pozdrave: Enol. prost. Legiša Robert, Sever Jan-ko, Biteznik in Vladiškovič Stjepan; dalje četov. Vigec Iv., deset. Mahne Ant., inf. Mihelič Alfonz, Eržen Vinko, Lombardo Viktor, Korošec Jan., Keš Fr., Moderc Jos., Špinčič Iv., Bulič Mišo, Radanovič Iv. — vsi v Konstantinovki, Flaschenfabrik, Gub. Ekaterinoslav, Rusija.

Pouk na šolah v Mariboru se zopet prične 26. t. m. Na učiteljsku v Mariboru se je pouk pričel že danes.

— Umrl je v Splitu tamošnji zdravnik dr. Lujo Mazzi.

— Samomor farmacevta. V ponedeljek se je v varaždinskem hotelu Novak zastupil farmacevt Božidar Stilič, doma iz Osjeka. Vzrok samomora neozdravljiva bolezen. Star je bil šele 22 let.

Padel je v Zagrebu s strehe trnadstropne hiše, ko je metal s strehe sneg, 55 letni Ivan Petek, ter bil na mestu mrtve.

V snegu je zašel in umrl posestnik Anton Kranjčič iz št. Lovrenca na Štajerskem, ko se je ponoči vračal domov.

Volkovi napadli orožnike. Iz Maribora poročajo, da so v gostem gozdu blizu ogrske meje volkovi napadli orožnike, ki so zasledovali cigane. Ko so orožniki porabili vse strelivo, so se skušali rešiti z begom. Enega izmed orožnikov so zverji napadle in ga popolnoma raztrgale.

Radi dvojnega umora v Niederbergu pri Gradcu so aretirali nekega Windischa, ki je pa dokazal svojo nedolžnost ter so ga izpustili.

Ljubljanske novice.

Ij Umrla je včeraj gospa Ana Polc, soproga g. dvornega svetnika Julija Polca. Veleugledni rodbini naše iskreno sožalje!

Ij za kadilce. Da se vsaj nekoliko odpomore navalu občinstva pri trafikah, bodo odslej pričele vse ljubljanske trafike prodajati tobak šele ob sobotah ob pol 8. uri zjutraj.

Ij Izkaznice za sladkor se bodo izdajale pri vseh desetih komisijah v petek dne 23. t. m. od 8. do 1. ure popoldne. Kdor ne more priti h komisiji, naj komu drugemu izroči svojo policijsko zglasnico, da pride zanj h komisiji po izkaznice, ker se bodo iste po komisiji izdajale na magistratu le za tujce in priseljence, ne pa za zamudnike.

Ij Prodaja moke in ješprenja se vrši samo od petka 23. t. m. do srede 28. t. m. V sredo dne 28. t. m. je torej zadnji dan za nakup moke in ješprenja. Leve odrezke za moko in številk se mora strankam vrniti radi nakupa jaje.

Ij Aproxizacnemu zakladu za prehranjevanje ubožnih slojev ljubljanskih je darovala »Ljubljanska kreditna banka« K 1000, podružnica Ljubljana c. kr. avstro-ogrské banke K 500 in podružnica Ljubljana c. kr. priv. splošne prometne banke K 200.

Ij Na c. kr. višji realki v Ljubljani se prične redni pouk v ponedeljek dne 26. februarja.

Ij Tatvina pri trgovcu Sušniku. K včeršnjemu tozadevemu po »Laibacher Zeitung« posnetem poročilu dostavljamo, da aretirani Vinko Trček ni bil pravi pismonoša. Bil je le začasno nastavljen sluga za raznašanje pisem. V sled vojske nedostaje osebja in tako se je Trčku posrečilo dobiti na pošti le začasno službo.

Ij Jerebice prihajajo zadnji čas iskat hrane prav do poslopij, posebno še na severni strani mesta. Hodijo okrog različnih objektov ter so navadno zjutraj tako domače, da jih vojaki in drugi ljudje lahko kar s prostimi rokami polove. Seveda, da se te prilike poslužujejo le neupravičenci ter si marsikdo privoščijo dobre pečenke, ki pripade edino le lovčemu. Pripomnimo pa naj bo, da je to početje strogo kaznivo, posebno sedaj, ko je za lov prepovedan čas in se jerebice že parijo.

Ij Izgubila se je včeraj zvečer od hotela Union do magistrata zlata verižica z medaljončkom. Pošten najditelj je naprošen, naj jo odda našemu upravništvu proti dobri nagradi.

Po svetu.

— Češka knjižnica na Dunaju. Čeni imajo na Dunaju »Knihovna Svatopluka Čecha«, ki izposoja knjige za branje. Iz poročila te knjižnice posname-mo, da je preteklo leto izposodila 31.238 knjig, l. 1915. pa samo 22.041. Knjižnica se je lanske leto pomnožila za 1098 knjig ter šteje sedaj 10.890 knjig.

Odlikovanje katoliških laikov. Linški škofijski list št. 2 piše, da je tamošnji škof sklenil, odlikovati zaslužne laike. To škofovo laiško odlikovanje se bo podelilo potom diplome in častnega naslova. Častno diplomu se podeli zaslužnim katoliškim damam (gospem in gospodičnam) in takim katoliškim možem, katerih delovanje je sicer odlično vendar v primeri z njihovim stanom ne tako dalekosežno. Častni naslov se glasi: »Škofijski častni svetnik« in se podeljuje izključno takim katoliškim možem, katerih odlično delovanje je po njihovem stan in njihovem javnem položaju dalekosežno. Naslov škofijski svetnik je le častni naslov ter ne podeljuje s tem pravice, da bi imel odlikovanec kaj vpliva na cerkvene zadeve. Da je kdo odlikovan, se zahteva: izpolnjeno 40. leto, čisto zasebno in družinsko življenje, vzgledno izpolnjevanje verskih dolžnosti in cerkvi zvesto mišljenje. Odlikovanec mora imeti: zasluge na polju cerkvene umetnosti in znanosti, šole, časopisja, socialne in

karikativne preskrbe, društev in imeti zasluge na cerkveno političnem polju. Imena škofijskih častnih svetnikov se priobčijo v škofijskem šematizmu.

O velikem požaru v Tokiju priobčijo nizozemski listi podrobna poročila. Ogenj je nastal najprej v neki skladiščni lopi med kolodvorom in pristaniščem ter se hitro razširil na sosedna skladišča in železniške vozove. Kmalu je preko celega mestnega oddelka zavalovalo ognjeno morje. Eksplozija je sledila eksploziji, gost dim je pokrival vse naokrog, zato je bilo gasilno delo zelo otežkočeno. Veliko ljudi je izgubilo življenje. Prebivalstvo je v blaznem strahu bežalo iz ogroženih hiš. Kako je ogenj nastal, se ne da dognati. Škoda znaša mnogo milijonov dolarjev. Uničene je bilo med drugim mnogo Rusom namenjene municije.

Kultura in radij. Vratislavski profesor O. Lummer, znan po svojih izumih v razsvetljavi, je priobčil v »Berl. Tagblattu« jako zanimivo razpravo, v kateri opisuje vrednost radija, urana ter drugih radioaktivnih prvin za človeško kulturo v prihodnjih stoletjih. Po njegovem mnenju so te tajne snovi v svojem bistvu še neznane, a neprecenljivi viri, iz katerih bodo naši potomci nekoč črpali gonilno silo, potrebno za tvornice, železnice in mnoge važne kulturne činitelje. Danes nam mora dati oglje energijo, katero od dne do dne težje pogrešamo. Sedaj rabimo več kot milijardo ton premoga na leto; naše premožove zaloge niso neizčrpne, nekega dne bodo pri koncu in naši potomci bodo brez gonilne sile in luči, če ne bodo odkriti novi viri, ki bi utešili stalno rastoči glad človeštva po energiji. V tem prihodnjem pomanjkanju prevzamejo radioaktivne prvine ulogo današnjega premoga. Radij in uran so čudovito bogati viri sile, katera meji že na neverjetnost. Kosček radija ali urana je mala peč, ki se sama greje, tako da je trajno toplejša nego okolica. Ob gramu radija n. pr. zavre v eni uri naprtnik vode. Na prvi pogled je to videti jako malo. Če pa traja to leta in stoletja, je učinek velikanski. Šele po treh tisočletjih pade to samogrevanje na polovico svoje učinkovitosti. Neznatni gram more torej segreti milijone naprtnikov vode, seveda polagoma v teku tisočletij. Zadostuje torej samo izumiti sredstvo, s katerim bi prisilili gram radija, da bi ves svoj obseg energije v obliki toplote izdal v krajši dobi, morda v enem letu ali pa še preje. Še več toplotne energije kakor radij pa vsebuje prvina uran. V gramu urana je vezano toliko toplote, kolikor se je da dobiti iz štirih meterskih stotov gorečega premoga. Gram urana se že danes lahko kupi za 6 vinarjev, dočim je za štiri meterske stote premoga plačati skoraj 28 K. Uran bo izčrpan šele po tisočih milijonov let. Treba bi bilo torej izumiti sredstvo, ki bi ga prisililo pospešiti dejansko žarenje, skrajšati prirojeno dobo njegovega življenja. To se doslej preiskovalcem še ni posrečilo niti z mrazom niti z vročino, ne s tlakom, niti kemičnim potom. Na vprašanje: Ali so na zemlji zadostne zaloge radioaktivnih prvin, da bo s njimi človeštvo preskrbljeno, če bo s prihodnjimi kulturnimi epohami stalno raste glad po tehnični energiji? Že danes se pridobiva samo v Angliji 9 ton urana na leto v vrednosti okoli 50.000 K za tono. Po vsekako približni a nikakor ne zanesljivi sodbi, spi-jo v zemeljskem osrčju dozdevni milijoni snovi, vsebujočih radij, ki čakajo, da bi bile osvojbene. Kake ogromne toplotne enote, še neprecenjene čakajo tu, v materinem zemeljskem naročju! Še preden bodo izčrpane zaloge premoga v zemlji, bodo možje prihodnih snovi smatrali za svojo železno dolžnost, upirati se silno pretečemu pomanjkanju energije ter bodo utešili glad po energiji s tem, da izumijo sredstva in pota, s katerimi bodo prisilili radioaktivne snovi, da bodo hitreje izdajale svoj obseg toplotne energije.

Gospodarske beležke.

Žita je malo povsod.

Brezprimerno vztrajno opozarja četverozveza na pichlost žita in živil, ki vlada pri nas, in na to pichlost je pravzaprav naslonila svoje vojne smotre. Lakota, ki ima po njihovih nadejeh skoro nastati po deželah osrednjih sil, naj sovražnikom tudi pomore, da nas skoro potlačijo k tlom in porazijo. Ne tajimo, da ne bi bila pri nas in naših zaveznikih res že od drugega leta vojne sem pichla živila, ki se zlasti prideluje iz žit. Naši sovražniki takrat še niso poznali nobene tesnobe, ker niso imeli le svojega pridelka, temveč odprta vsa prekmorska pota, po katerih so lahko uvažali žito. Amerika, Ruska, Indija in Avstralija so veljale za neizčrpne zaloge.

Po poročilu hamburške zveze trgovcev z žitom pa stoji stvar letos tudi za naše neprijatelje nekoliko drugače. Pravijo, da bode predlo njim spomlad dosti huje nego nam. Pred vsem sta bili letini na Francoskem in Angleškem

radi slabega vremena skrajno neugodni, mnogo slabši, kot se je vedelo doslej, v Italiji pa je bila letina le za pšenico nekaj vredna, dočim se je koruzna letina ponesrečila popolnoma. Pa tudi letine v izvoznih deželah ameriških so bile tako slabe, da nameravajo v Zedinjenih državah prepovedati izvoz žita, koruzo pa že sedaj uvažajo iz Argentinije. Nade na dobro letino v deželah južne polute, kjer imajo žetev v januarju in februarju, so posebno v Argentini ni ničeve. Huda suša je uničila lanena polja. Pšenice se obeta nekaj le na jugu, drugod nikjer nič. Takisto ne bo nikoder koruze. V Indiji sicer doslej še ne kaže slabo, a tamošnja žetev nima odločilnega vpliva, temmanj, ker bode tudi avstralska letina slabeja, kakor je bila lani. Da bi zakladala ostale zaveznike Ruska in Rumunska, pa tudi v bodočnosti ni upanja. Ob teh razmerah je razumljiv sklep angleške vlade, da bode sama vzela v roke uvoz in delitev živil, ter razumljivo stremljenje, da bi se polastila vsega, kar je mogoče zajeti še, predno nemški podmorski čolni ne razširijo splošne nevarnosti na morju. Na to stremljenje se naslanja gotovo tudi odredba, da je poslej dati 80% trgovskih ladij na razpolago državi. Važna je tudi okolnost, da je četverozveza dobila lani 80% pšenice samo iz Severne Amerike.

Tako je na Nemškem. V seji pruske gosposke zbornice je načelnik nemškega »Vojnega urada« generalni poročnik Gröner o priliki razprave o novih »Vojnogospodarskih uradih« rekel med drugim tole: Kot glavni pogoji uspešnega delovanja uradov se mora uveljaviti zahteva, da mora imeti strokovnjak v njih glavni vpliv. Tako so prišli na čelo vojnogospodarskih mest vsepovsod samo praktični kmetovalci, pa tudi deželnim svetovalcem (načelnikom pruskim političnim uradov) so bili prideljevalci kot njih namestniki pri vojnogospodarskih uradih.

Prejemki državnih uradnikov teklen vojaške službe. Državno sodišče se je pečalo te dni s tožbami štirih sodnikov, ki delujejo sedaj kot nadporočniki avditorji ter jim je justično ministrstvo prikrajšalo njih civilnoslužbene prejemke. Tožniki so v svojih tožbah zastopali stališče, da jim gre po zakonu z dne 22. junija 1878. kot civilnodržavnim uslužbencem z lastnim gospodinjstvom in družino pravica do nepretrganega življenja cele aktivitetne doklade v znesku 840 K. Državno sodišče je temu stališču pritrdilo in razsodilo, da se mora tožnikom do konca aktivne vojaške službe izplačevati polna aktivitetna doklada.

Živinske cene. Po raznih kronovinah so dosegle živinske cene različno, povsod na tako visoko višino, da se jih mora vsekakor znižati. Korespondenca »Wilhelm« poroča, da je poljedelsko ministrstvo v sporazumu s trgovinskim ministrom in uradom za ljudsko prehrano sedaj znižalo cene za glavno živino drugega in tretjega razreda. Nižjeavstrijsko namestništvo je že izdalo tozadeven ukaz.

Gosja mast samo na karte. Urad za ljudsko prehrano opozarja, da se sme gosja mast, oziroma vsako surovo ali nestopljeno perutninarsko mast kupovati ali oddajati samo na karte za mast. Policijski in tržni organi morajo prestopke naznaniti.

Poraba zmrazjenega krompirja. Splošno je razširjeno mnenje, da zmrazjen krompir ni za porabo in marsikje tak krompir enostavno zavrejo. To je popolnoma napačno. Zmrazjen krompir se mora spraviti na hladno, tako da se ne more otajati. Predno se krompir rabi, se položi za 12 do 20 ur — kakor je že bolj ali manj trdo zmrazjen — v mrzlo vodo, katero je dobro premeniti. Nato se krompir ne sme olupiti, marveč se mora v oblikah skuhati. Tako kuhani krompir izgubi ves sladni okus ter je ravno tak kakor zdrav krompir.

— Za vinogradnike. S pooblaščenjem c. kr. poljedelskega ministrstva se vinogradnikom naznanja, da se bodo spomladi l. 1917. iz državnih zalog oddajali ameriškanski ključi (reznice) in korenjaki (bifle, sajenske) po naslednjih cenah: a) manjšim posestnikom po tarifni ceni, to je 8 K za 1000 ključev in 20 K za 1000 korenjakov; b) večjim premožnejšim posestnikom pa po pridelovalni ceni, to je 20 K za 1000 ključev in 40 K za 1000 korenjakov. Prosilci za ključe, korenjake ali cepljenke se morajo zglasti najkasneje do 28. februarja 1917 naravnost pri c. kr. vinarškem nadzorniku B. Skaličju v Kandiji pri Rudolfovem ter obenem navesti, koliko in kakšnih trt potrebujejo.

Tirolske krave za Dunaj. Dunajska mestna občina bo te dni kupila na Tirolskem 1500 molznih krav za Dunaj. Doslej je dunajska mestna občina kupila na Tirolskem 2930 molznih krav. Dunajska mestna občina si je uredila lastno mlekarstvo.

— Nikljaste 20 v. novce sprejemajo še do 30. aprila vse c. kr. blagajne, poštni in davčni uradi, železniške blagajne itd.

— **Prevoz semen.** Za prevoz semen zelenjave in krmilne pese je potrebno prevozno dovoljenje okrajnega glavarstva.

Praško namestništvo in revni šetanci. Praško namestništvo je poslalo društvu tamošnjih gostilničarjev dopis, v katerem se jih najodločneje kori, ker servirajo v restavraciji mize do oken, kar more povzročiti ogorčenje revnih mimoidočih.

Pridelovanje živil potom združništva. Pridelovati živila, zlasti zelenjavo, s pomočjo zadrug so večkrat poskušali že v prejšnjih časih. Znamenit pojav na tem polju je naveden v badenskem obrtnem poročilu leta 1912. Poročilo slove tako: V hitro se razvijajočem industrijskem okraju Singenu je bilo že več let sem prav težavno dobavljati cene zelenjave. Da bi odstranilo te težave, je ustanovilo tamošnje katoliško delavsko društvo zadrugo za pridelovanje zelenjave. Zadruga ima 195 arov zemlje za vrtove, katero je kupila za 11.275 mark, jo razdelila v parcele po 2 ara, zgradila po nji pota, preskrbela je vodo iz mestnega vodovoda in jo dala v najem združnikom po 4 do 5 mark ar. Renska banka v Mannheimu je dala na zemljišča posojilo do 68% cenilne vrednosti, delavsko društvo in drugi podjetju naklonjeni privatniki so plačali ostali znesek, obresti vsem pa niso znašale več kot 4%. Danes ima zadruga 90 najemnikov in sicer 43 tvariških delavcev, 1 zidarja, 25 dninarjev železničarjev, 10 poštnih in carinskih uslužbencev, 11 malih obrtnikov in še druge. Nemški združniški častnik poroča o enaki ustanovitvi vojne pridelovalne zadruge v Altrahstedtu na Holštajnskem. Ta pridelovalna zadruga se je lotila pred vsem obdelovanja kar največ neobdelanih zemljišč v okraju. Zavzemala se bode tudi zanamjenih vrtoev ter dvignila njih sadonostnost, gojila tudi drobnico. Razven tega bode prirejala praktične kurze za pravilno obdelavo. Ti vzgledi niso ničevi in bi se dali posnemati marsikje tudi pri nas. Vsak korak, ki se stori naprej na poti do samostojne prehrane, je vreden naše pozornosti.

Iz laškega gospodarskega življenja. Lahko verujemo poslancu Grosso-Campagna, ki niti socialist ni in spada k državnoladni večini, njegovo izjavo v državnem zboru, da je splošna sila v deželi, ki mora mnogo žrtvovati za vojno, vzbudila splošno nezadovoljnost, ki zelo koristi nevtralističko-socialistiški propagandi. Mračno osvetljuje kočljive laške razmere tudi poročilo poslanca Bertija v zbornici, glasom katerega vojak na fronti ne dobivajo več kave, manj kruha ter meso le nekatere dni v tednu, dejstva, ki gotovo niso prikladna, da bi ohranila vojake pri dobri volji. Kraljev ukaz določa sedaj, da se ob četrtkih in sobotah ne sme prodajati in pripravljati nikakršno meso. Potniki, ki prihajajo iz Italije, pripovedujejo, da skrb Lahe tudi preskrba s kruhom. Državni dolg laški se je povišal na skoro sedem milijard lir, od katerih znašajo zakladni listi na kratko dobo sami dve in pol milijarde lir. Državni izdatki znašajo mesečno šest petin milijarde, a ti izdatki so le oni, ki se v resnici plačujejo, dočim so obveznosti še za nekaj sto milijonov višje. Zvišali so se sicer tudi državni dohodki in sicer v enem letu od oktobra 1915 dalje za sto milijonov lir, a polovico so morali zopet izdati na carini za razne surovine in vojne potrebščine, ki se draže stanovitno. Na tem žalostnem temelju, katerega vojni dogodki ne morejo krepiti dosti, se je nesrečno razvil tudi ves trg vrednostnih papirjev. Renta je padla na 80, prvi dve vojni posojili na 84 in tretja petodstotna je padla v enem tednu s 94 in pol na 90 in pol odstotka. Značilno je, da se je morala vlada postaviti po robu trdovratni trditvi, da se namerava znižanje obresti pri vojnih posojilih. V tem se zrcali nezaupnost laškega ljudstva do deželnihih financ.

Ravnanje s stroji. Tek stroja je odvisen od trenja v raznih delih stroja. Ako je trenje močno, teče stroj počasneje in se tudi izdatno prej izrabi, zato je paziti, da so vse priprave za samolastno mazanje čiste in v redu, da more olje vedno do onih delov, kjer se vrši trenje ali drgnjenje. Sprideno in gosto olje ni porabno za mazanje strojev. Petrolej se istotako ne sme porabljati za mazanje, ampak naj služi le za odstranjevanje zamaščenih ali nekako zasmolenih delov in za čiščenje tečajev. Za stroje s hitrim tekom je rabiti tekoče olje, za one s počasnim tekom zadostujejo tudi razne dobre, trdne masti.

12 zapovedi o petroleju. Starka zima je že davno prikimala in dolgi so večeri in še daljši se obetajo, ako ne bomo dobili dovolj petroleja. Gospodinja pa ne potrebuje petroleja le za razsvetljavo, ampak marsikaj tudi v druge namene, ki vselej niso brez nevarnosti, zato naj sledi: 1. petrolej je hraniti v pločevinastih posodah

na kakem hladnem prostoru. 2. Kjer bi se mogel segreti nad 30 stopinj C, obstoja nevarnost eksplozije. 3. Nalivanje in prelivanje petroleja se sme vršiti le po dnevi in nikakor ne v bližini kakakega ognja. V gorčo svetilko ga nikar ne vlivaj. 3. Sten mora biti snažen in suh. 4. Sten in gobček je vsak dan očistiti saj in podobnih stvari. 5. Paziti je, da se odprtine, po katerih prihaja zrak, ne zamašijo. 6. Petrolej ne sme nikoli dogoreti do konca, marveč je paziti, da ga je vedno toliko, da se namaka stenj. 7. Buča, v kateri je petrolej, se ne sme nikoli segreti nad 30 stopinj C. 8. Odvijanje luči ne povzroča nikakega prihranka na petroleju, pač pa razširja neprijeten smrad. 9. Luč je previdno odvit, ako je hočemo ugasniti, potem pa pihniti preko cilindra. 10. V otročjih sobah imej samo viseče svetilke. 11. Ako hočeš imeti svetlejši plamen, deni v petrolej košček kafe. 12. Zaradi omejitve eksplozij je pridejati na 1 liter petroleja po 3 grame kuhinjske soli.

Plenice iz papirja uporabljajo v Kolonu na Nemškem, ker drugega blaga v take namene sploh ni dobiti.

IZ VOJNE.

Izpred Asiaga.

Bilo je nekaj dni pred Božičem. Imeli smo zopet dovolj dela s snegom. Ker ni bilo več moč vztrajati, smo se podali v kritja. Komaj se nekoliko otresemo snega, že prisopiha naš g. poročnik: »Hitro na pomoč, morda še katerega rešimo!« zavpije v eni sapi. »Udril se je plaz na barako, ki je stala tik pod hribom. Hitimo na kraj nesreče in se lotimo urno dela. Lopata, sekira, žaga — vse je pomagalo. Kar zaslišimo klice: »Rešite nas! Pomagajte!« Hiteli smo, kolikor se je dalo, dasi je burja neprestano donala goste plasti snega. Rešili smo tako kakih 20 mož; 15 je pa bilo pohabljenih, ker so jih stisnili tramovi.

Sedaj pa druga stiska. Naredila se je noč. Videli nismo kar nič več, nekaj zaradi teme, nekaj zaradi gostega snega, ki ga nam je veter sipal v oči. A še vedno čujemo klice: »Na pomoč!« — Še enega vidim. Hitro skočiva s tovarišem k njemu, zgrabiva ga za premrlo roko, ki jo je mohl iz snega, odstranjamo tramove ter ga rešiva še živega. Tako hvaležen nama je bil, da naju je hotel objeti. Bil je čvrst mlad korporal, ki je šel ravno na dopust, a ga je vihar presenetil in je hotel prenočiti v baraki. Šli smo zdelani nazaj v kritja, a veseli, da smo izvršili veliko samaritansko delo. Vlegli smo se v strahu, da utegne tudi nas pridržati masa snega. Čez noč se je vihar podelgal; sneg ni več naletaval. Šli smo zopet na delo. Razkopali smo razdrto barako ter našli 16 mrtvih; nekaj jih je bilo popolnoma zmečkanih. Strašno zlasti za naše mlade fante, ki so prvič gledali take prizore.

J. Vombergar, podčastnik iz Cerkelj.

Vsak kotiček je dober.

V noči so nas vzeli iz strelskih jarkov in nadomestili z drugimi. Marširali smo od 10. ure zvečer do 3. ure zjutraj in prišli v precej veliko vas. Kakor ponavadi, ni za nas drugega prostora kakor v rojni črti. Naši stotniki so odkazali skedenj, na katerem je bilo prostora za 50 do 60 mož, nas je pa bilo čez poldrugi sto.

Saniteti so si iskali stanovanja in tudi jaz sem gledal, da bi dobil zase in za inoje štiri telefoniste kak prostorček, kjer bi mogli zlektni do smrti trudne kosti. Vojak ne potrebuje veliko, da je le pred dežjem zavaročen in da ga ne odnese vihar.

Kdor išče, najde. Ševeda v tem iskati ni tako lahko, električno svetilko sem bil pa izgubil na maršu. Napenjal sem oči, kolikor sem mogel. In res, kmalu zagledam majhno kočico. Na četrtekotni luknji v zidu se je poznalo, da so bila tam nekaj obešana vrata, sedaj jih pa ni bilo več. Na nasprotni strani je bila še ena luknja zastrta z vrečo. Ko stopim v hišico, takoj uganem njene prejšnje stanovalec, kajti notri je bila še skleda, iz katere so jedli, in ta jih je izdajala. Sedaj, ko sem bil pod streho, sem smel svetiti z žveplenkami. Duh mi ni ugajal. Tla so bila tudi še taka, kakor so pri takih stanovalcih v navadi. Pa izbire ni bilo.

»Seveda sem, celo hišo bomo imeli sami zase; kar vzemite svoje stvari in pojedite za menoj.«

Kmalu dospemo do hišice in vstopimo. Vsi me začudeno gledajo in eden mi pravi:

»Torej v svinjaku bom spal.«

Res, raznovrstna stanovanja smo že imeli čez leto, a svinjak smo topot prvič zasedli.

Drugi dan smo si napravili pod iz desk, luknje zamašili s koritom in stan osnažili, kolikor se je dalo. Ko je danes prišel g. stotnik pregledovat, je rekel:

»Prav fletno stanovanje!«

»Je že«, dem jaz, »samo sekulirana še ni moja hiša.«

Ko smo si zakurili, smo si skuhalo vina in pili na zdravje tistih, ki sede po le-

pih sobah in se še jeze, če včasih kak vojak pride kruha prosit.

Tisočere pozdrave vsem domačim, znanec in prijatelj! Desetnik Franc Mohar; desetnik Ivan Porenta z Brega pri Kranju.

Ruske amaconke.

Peštanski Magyarország pripoveduje o ruskih amaconkah podrobnosti po članku Ludovika Naudeau v pariškem Journalu.

Precej v začetku vojske — pripoveduje — se je priglasilo mnogo žen, ki so si želele bojevati se ob strani svojih mož. Nikakor jih ni bilo mogoče pregovoriti in prepričati, da žena ni rojena za puško in bodalo in za težko življenje v zakopih. Zakaj v Rusiji najdemo pri neizmernih njenih pokrajinah, pri velikanskem številu prebivalstva ljudi brez vsake človeške sčrasti — lepi idealizem in gnusni anarhizem, ljubezen in sebičnost, alkoholizem in abstinenco, globoko vernost pri absolutnem ateizmu ali cerkvenem formalizmu, vse v skupnem objetu zagonetne sfinge.

V začetku vojske se je priglasila kakor prva ženska k vojni službi neka Izoldeva Opolovna, ki ni hotela pustiti svojega očeta, polkovnika, samega na bojnem polju. Stopila je kakor prostovoljec v polk svojega očeta, in ko je bil polkovnik smrtno ranjen, je budila v njem in v vsem polku nove nade. Na podoben način je prišla na bojne poljane tudi Marija Bjeloveskaja, ki je odnesla težko ranjenega poveljnika svojega oddelka na lastnih plečih iz ognja. Za to je bila odlikovana z redom sv. Jurija. Deklica z imenom Kokovceva izvršuje od začetka vojske težko vojno službo kakor običajni kozak in je izvršila neki že mnoge težke naloge v poizvedovalni službi. Naposled je bila ranjena. Sedaj leži v petrogradski vojni bolnici.

Iz stare vojaške družine je Olga Sergejevna Šidlovskaja. Na bojnem polju je izgubila dva brata. Odstrigla si je lase in je prostovoljno vstopila v 4. huzarski polk, ki se je proslavil s tem, da se je v njem kot trobentač bojevala junaška žena Aleksandra Duova proti Napoleonu I. 1812.

Najzanimivejša pa je Zoa Smirnova, ki je vstopila v rusko armado s 14 drugimi 14—16 letnimi deklicami. Meseca avgusta 1914. l. je ušla skrivaj iz očetove hiše v Moskvi. Odsle so na fronto, kjer so jih častniki in vojniki sprejeli z velikim veseljem. Bile so za sposobne spoznane in oddeljene v armado. Odkorakale so z armado proti Lvovu. — O ženah-vojakih piše Zoa Smirnova tako-le: Nekaj pa nam je bilo jako težko. Morale smo se dati ostriči. Zato smo skoraj jokale. Naš polk je prehodil celo Galicijo in prikorakale smo do samih Karpatov. Nastali so uporni boji. Me ženske nismo nikdar zaostajale za moškimi. Porazdelili so nas med vojake, ki so se nahajali v ognju. Naučile smo se streljati, in naš najlepši dan je bil, ko smo dobile puško prvič v roke. Pozabile smo svojo deklisko vojaškega življenja. Najbolj surovi vojniki so se vedli mirneje proti nam.

V krvavih bojih smo bile sosebno spomlad, ki so pričeli Nemci svojo strašno ofenzivo in so streljali iz svojih velikih topov. Nič se nismo bale, le ko so začele padati velike kroglice, sta Kura in Lidija pričeli ilikati mamo, zakaj jako mladi sta še bili, toliko da sta izpolnili 14. leto. Mislim, da sem i jaz klicala mater. Vse smo vpile, i moški so bili v strahu.

V Karpatih nam je padla 15letna Zina Morozovna. Zadel jo je cela topovska kroglica, ki jo je raztrgala. Drugi dan smo si navsezgodaj ogledale mesto, kjer je padla, pobrale smo raztresene ude, položile jih v grob, zagreble in postavile križ. Naslednjega dne smo odrinile naprej. In nič več ne vem, kje je Zinin grob. Daleč tam nekje med visokimi karpatskimi gorami.

Zoa Smirnova je bila sama dvakrat ranjena. Enkrat v nogo, pozneje pa v pluća. Odlikovana je bila z redom sv. Jurija in služi kakor podčastnik za fronto v neki bolnici. Od njenih prijateljic jih je že več padlo.

Kako se je varovali mraza.

Vprašanje, kako se človek najbolje ogne nevarnostim in neprijetnostim mraza, je danes zanimivo v vsi Evropi. Posebno skrbje ti pojavi Francosko, kjer so dokazali mnogi slučaj zmrznenja ali odmrznjenja udov v armadi, da armadna uprava ni mogla doslej uporabiti zadostnih pomočkov v varstvo proti mrazu. Zato se čuje polno nasvetov, in najznamenitejši je gotovo članek, v katerem razlaga dr. Charcot izkušnje, ki si jih je nabral na južnem tečaju.

V varstvo obraza priporoča volnena pokrivala, ki zakrivajo vso glavo in vrat, razen oči in nosa. Škoda je, da mnogi francoski poveljniki prepovedujejo vojakom taka pokrivala, ker baje ovirajo sluh in pri stražah pospešujejo zaspanost. Z mazili proti mrazu je treba opreznosti, ker je le malo mazil, ki so res kaj vredna. Kdor pa se v nevednosti namaže v hudem

mrazu po obrazu kar tja vnemar s kakim mazilom, maščoba lahko zmrzne in nevarnost je še večja.

Rokavice ne smejo biti premajhne in morajo dovoljevati prosto gibanje. Usnjate rokavice v hudem mrazu niso samo zanič, temveč naravnost nevarne so lahko. Najboljši so naročniki (mufl), rokavice pa naj bodo enoprstne kakor otroške rokavice.

Zmrzli udje se morejo zdraviti le z alkoholom, ki se mora udrgniti. Ker niso poznali pravih pomočkov in nobenih zadnjih izkušenj, so morali trpeti francoski vojaki mnogo škode, kateri bi se bili lahko ubranili. Ako zebe v noge, je kriva temu slaba krvna cirkulacija, tej so pa krivi slabi francoski čevlji. Imeti bi morali malo višje pete ter biti prostornejši, da bi se noge lahko premikale in iztezale v njih. Čizmi se smejo ob hudem mrazu zadrževati le narahlo. Naposled priporoča dr. Charcot, naj se noge pogostoma odrgnejo z mrzlo vodo.

Književnosti.

Starešina hrvatskih katol. akademikov zagrebški odvetnik dr. Stjepan Markulin je začel izdajati »Knjige katoličkov života«. Za prvo knjigo je jezuit Miroslav Vanino priredil krasen spis o Filibertu Vrauu, katoliškemu organizatorju na Francoskem. Bil je tovarnar, toda lajik globokega katoliškega umevanja in pobožnosti. Njegovi uspehi so bili veliki. Človek se čudi in občuduje. Ali more en sam človek toliko storiti? Vrauvova dela mora proučiti vsak, kdor je stopil v javno katoliško življenje. Duševna in delavska organizacija, kazina, šole in cerkve, župnije, patronaže, vseučilišče, katoliški domovi, Vincencijeve konference, dijaško gibanje, hiša dobrega tiska, nočno čiščenje in javni evharistični kongresi so polje njegovega dela najprvo v rodnem mestu Lille in končno po celi Francoski. Priporočamo knjigo prav toplo. Naroča se pri dr. Stjepanu Markulinu, Zagreb, Kurečeva ulica broj 3, po pošti stane 2 K 25 vin.

Darovi za gorške begunce.

Alojzij Hutter, župnik. Sv. Trojica—Dob. 5 K; Josip Terbin, BH. Feldj. Baon. 7. pod geslom: »Mel položi dar beguncem na oltar«. 30 K; darilo »Slov. Narod«. 5 K; župni urad Trnovo pri Ljubljani. 20 K; Pomožni odbor za begunce z juga, oddelek za oblačenje na Dunaju. 100 K; neimenovani. Sv. Križ pri Kostanjevici. 20 K; Nadp. Fran Gorlič, zbirko 111 K; Jakob Perhanc. 40 K; P. Bonaventura Franc Savec. O. Cap. vojni kurat. 50 K; Anton Kuhar, Ljubno. 10 K 10 vin; Ivan Kranjec, prokurist, Ljubno. 100 K; neimenovani v spomin desetletnice Simona Gregorčiča. 50 K; Marijina družba v Metliki. 282 K; Marijina družba v Smihelju pri Novem mestu. 13 K 42 vin; tvrdka P. Majdič, Jarše-Mengeš. 100 K; šolsko vodstvo v Zalogu. 9 K; Marija Werli, trgovka, Cerknica. potom »Slov. Narod«. 20 K; Jožef Jerman, Logatec. 6 K; dr. A. Ušeničnik, prof. Ljubljana. 20 K; Vinko Premk, c. kr. davčni uprav., Vrhnika, zbirka 100 K; Ivan Ogrin, Lavrica. 50 K; Franc Spacapan, c. kr. orožnik, Slap ob Idriji. 10 K; c. kr. deželni predsednik Henrik grof Attems. 100 K; Marijina družba v Lozici pri Vipavi. 6 K; Mohorjani v Konjicah na Stajerskem. 89 K; neimenovani. 20 K; bratje Pavlin iz Naklega. namesto venca na grob svoj ljubljani materi. 42 K; Iv. Hutter, c. kr. profesor v Celovcu. 35 K; neimenovani 16 K; neimenovani 60 K; neimenovani 20 K; Josip Vodopivec, kaplan na Ježici pri Ljubljani, namesto novoletnih voščil. 30 K; Cegnar Janko, vojni kurat, stava. 10 K; Jerše Valentin, vojni kurat. 30 K; Ručigaj Antonija, trgovka. Mengeš. že opetovano. 11 K 40 vin.; župni urad Lokve na Gorškem, sklad Mohorjanov 27 K; neimenovani 32 K; župni urad v Begunjah pri Cerknici. 32 K; Viktor Bežek, c. kr. ravnatelj moškega učiteljskega v Gorici, sedaj v Ljubljani, zopet 20 K; Teodor Hribar, trgovec v Gorici, namesto venca na krsto predsednika c. kr. deželne sodnije v Trstu, g. Miloviča. 30 K. — Posredovalnica za gorške begunce v Ljubljani se vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje.

Pri zaprtju se ne sme zavzviati nikako črevo dražeče, želocec slabeč odvajalno sredstvo, marveč Fellerjeve želoce krepilne nedražeče, mlo odvajajoče rabarbara-kroglice z znanko »Elsa-kroglice«. To rastlinsko naravno želočno sredstvo ima prednost pred vsemi umetno narejenimi odvajalnimi sredstvi in pred vsemi črevo dražečimi mineralnimi vodami. Zavzivajo jih radi tudi ženske in otroci. Predvojnne cene. 6 škatel pošlje franko za 4 K 40 vin. Iekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 134, Hrvatsko. Biti bi moralo vedno pri rokah, ravno tako kot preizkušeni zanesljivi Fellerjevi »Elsa-fluid«, 12 steklenic franko za 6 kron. (ei)

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporočamo se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Išče se boljši

mizarski pomočnik

ki bi bil sposoben delavnico samostojno voditi. Naslov pri upravnistvu »Slovenca« ood številko 440

Naročite „Slovenca.“

Pridna deklica

za lahka dela v malem gospodinjstvu, ki govori tudi nekoliko nemški, se sprejme proti dobri plači. - JENNY ETTRICH, Ljubljana, Sv. Petra nasip 71.

Za ježo dobro priučeni koni

s sedlom in vso opremo, 9 let star, se takoj proda. Ogleda se lahko vsak dan v Kosezah pri vojaškem T.A. oddelku. [472]

500K Vamplacem, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekom 3 dni s korenino in brez bolečin ne odpravi. Cena ločku z jamstvenim pismom K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 6-50. Stotine zahvalnic in priznanic. Kemeny, Kaschau (Gassa) L, poštni predal 1242 Ogrsko. 2631

Prazne ureče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko. - Istotam se kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

Henrik Weisz Naggsallo (Kom. Bars)

Ustan. 1910. dobavlja po povzetju naslednje čevlje v vsaki velikosti. Riziko izključen. Zamena dovoljena. S cenikom med vojno ni moglo postreči. Par damskih čevljev K 30.—, K 35.—, K 40.—, K 45.—, in K 50.—. Par čevljev za strpac (bakanci) K 40.—, K 45.—, in K 50.—. Par čevljev za gospode K 45.—, K 50.—, K 55.—, in K 60.—. Čevlji za otroke v vsaki velikosti, najnižje cene. 4 škatle kreme za čevlje K 1.— 250

Orehov les v hloilih Kostanjev les v polenih kupim

vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Prosim, oglejte si predležne oblike nog, in ne boste prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. veščaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvanja

Ljubljana, Seidenburgova ul. 4.

Kostanjeve in bukovne hlode

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pismene ponudbe z navedbo cen.

U VII 86/17-5

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani je razsodila o obtožbi javnega obtožitelja zoper Nežo Zonta, rojeno 8. januarja 1894 v Vurnici, pristojno v Ljubljani, rim.-kat. vere, samsko, branjeno v Ljubljani, Sv. Florijana ulica šte. 6, nekaznovano, radi prestopka po § 14 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915, št. 228 drž. zak. v navzočnosti c. kr. deželne sodnije svetnika v pokoju Potrata, kakor javnega obtožitelja, obtoženke Neže Zonta po danes dognani glavni razpravi po predlogu javnega obtožitelja, naj se obtoženka kaznuje, tako:

Obtoženka Neža Zonta je kriva, da je meseca januarja 1917 v Ljubljani izrabljala izredne razmere, povzročene po vojnem stanju, zahtevala za neobhodno potrebne reči namreč za 1 jajce po 50 in 60 v, za ubita po 40 v, torej očitno čezmerne cene in je s tem zakrivila prestopke draženja po § 18, št. 1 cesarske naredbe z dne 21. avgusta 1916, št. 261 drž. zak. in se radi tega obsodi vsled razsodbe c. kr. deželne kot vzklícnega sodišča z dne 13. februarja 1917, Bl. XII. 91/17-1 po § 18, št. 1 cit. cesarske naredbe z uporabo § 266 k z. na 24 ur zapora in na denarno globo 20 K, ali za slučaj neiztirljivosti za daljnih 48 ur v zapor in se je zaeno izreklo, da se sodba brez razlogov po enkrat priobči v ljubljanskih dnevnikih „Slovenec“ in „Slovenski Narod“.

V Ljubljani, 16. februarja 1917.

Dr. Ogoreutz, m. p.

Naravno slivovko

prodaja od 30 litrov naprej, liter po 9 do 12 kron Janez Samec, žganjarja, Ceršak, pošta Spillfeld, Štajersko. — Slivovka ima 30 do 42% alkohola. 455 3

Sprejme se takoj proti dobri plači več

tesarjev

Hrana in stanovanje preskrbljeno. Več pove gosp. Anton Steiner, mestni tes. mojster, Ljubljana, Jeranova ulica 13.

Ciprese

Odda se v mesecu marcu več sto cipresnih drevesc. Oddajajo se le v večji množini. — Naslov pove upravništvo Slovenca pod št. 453.

Gospodična

katera je že službovala v trafikah in loterijah, izurjena tudi v šivanju, vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, zeč kakaga mesta. Gre tudi na deželo. Vstopi lahko takoj. Cenjene ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod „Poštena“.

Baterije!

Baterije, svetilke ter žarnice

vedno v zalogi pri

VIDO BRATOVŽ,

Ljubljana, Stari trg 4.

Kocke za juho

veleprima, po 5 vin. komad, 1000 komadov K 19—, takozvane kocke za kareško juho po 6 vin. kom., 1000 kom. 32 K. Kocke za goljaš, po 6 vin. kom., 1000 k. za 28 K. — Pošilja po povzetju z nabirkom K 1/22 za 1000 k. za pošt. M. Mandich, Trst.

Kontoristinija

slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožna, posebno pa izurjena knjigovodstva, se takoj sprejme. Prednost ima, ako je že dalje časa kot taka službovala v kakem obrtu. Lastno-ročne pisane ponudbe z navedeno prejšnjo službo sprejme uprava Slovenca pod F. T. kontoristinija. 454

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme takoj

v drogeriji A. Kanc Ljubljana.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino

tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana

ljubljska industrija probkovich zamaškov

Glasovirje, pianine harmonije in orkestrijone

S. Kmetetz Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

124

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega, globokega sočutja povodom smrti našega srčno-ljubljenega, dobrega sina in brata, gospoda

dr. Vladimir-a Romavli

komisarja c. kr. državnih železnic, izrekamo tem potom našo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo ravnateljstvu c. kr. državnih železnic in pokojnikovim prijateljem in znancem, ki so ljubljene našega pokojnika tolažili v dolgi bolezni in mu na ta ali oni blagi način lajšali zadnje ure njegovega mladega, nadpolnega življenja in spremili nepozabnega našega Vladimira k njegovemu prezgodnjemu grobu.

V Ljubljani, 22. svečana 1917.

Globokožalujoča rodbina Romavli.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Josip Ogrinc, postrešček v Ljubljani, naznanja v svojem in v imenu svoje soproge Franciške ter svojih otrok Josipa, Alojzije, Franciške in Stankota vsem sorodnikom prijateljem in znancem pretužno vest, da je njih srčno-ljubljena hčerka oziroma sestra,

ANICA

dne 22. februarja 1917 ob 7. uri zjutraj, po daljšem težkem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere v nežni dobi 14. let za vedno zatisnila svoje oči.

Pogreb nepozabne ljubljanke se vrši v petek dne 23. februarja 1917 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Križevniška ulica št. 10 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1917.

Naša iskrenoljubljena predobra soproga, mati, tašča in stara mati, gospa

Ana Polec roj. Podrekar

je danes ob 11. uri dopoldne po dolgem, mučnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti preminula.

Preblaga pokojnica se prepelje v petek dne 23. svečana ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Marije Terezije cesta št. 4 začasno na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. Maša zadušnice se bodo brale v soboto dne 24. svečana ob 10. uri dopoldne v župni cerkvi Marijinega oznanjenja.

Venci se na željo blagopokojnice hvala no odklanjajo.

V LJUBLJANI, dne 21. svečana 1917.

Julius Polec, c. kr. dvorni svetnik v p. soprog,

Dr. Janko Polec, c. kr. svetniški tajnik pri vrhovnem sodišču

Marija Polec roj. Lukanc pl. Savenburg, sinova.

Dr. Julius Polec, c. kr. zdravstveni koncipist in c. kr. višji zdravnik sinova.

Marjan in Anka, vnuka.

Posebna naznanila se ne izdajajo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.